

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ № 3

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА
ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА У
ПОВОЄННІЙ УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ**

**Збірник матеріалів підсумкової
науково-теоретичної конференції наукового
товариства курсантів, слухачів та студентів
«THE SCIENCE» ННІ № 3**

(Київ, 15 травня 2024 року)

**Київ
2024**

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ № 3
Наукове товариство ННІ №3

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА
ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА У
ПОВОЄННІЙ УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ

Збірник матеріалів
підсумкової науково-теоретичної конференції
наукового товариства курсантів, слухачів та
студентів «THE SCIENCE» ННІ № 3
(Київ, 15 травня 2024 року)

Київ
2024

Редакційна колегія:

Дубівка І.В., заступник директора інституту з навчально-методичної та наукової роботи навчально-наукового інституту № 3 Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент;

Литвин В.В., старший науковий співробітник наукової лабораторії з проблем превентивної діяльності та запобігання корупції навчально-наукового інституту № 3 Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук;

Федоровська Н.В., старший науковий співробітник наукової лабораторії з проблем превентивної діяльності та запобігання корупції навчально-наукового інституту № 3 Національної академії внутрішніх справ.

Рекомендовано до друку Вченою радою навчально-наукового інституту № 3 протокол № від 22.05.2024.

Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за їхню якість, а також відсутність у них відомостей, що становлять державну таємницю та службову інформацію, несуть автори

Забезпечення публічної безпеки та порядку в умовах **3 - 122** воєнного стану та у повоєнній Україні: проблеми та перспективи : матеріали підсумкової наук.-теорет. конф. наукового товариства курсантів, слухачів та студентів «THE SCIENCE» ННІ № 3 (Київ, 15 трав. 2024 р.) / [редкол.: І.В. Дубівка, В.В. Литвин, Н.В. Федоровська]. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2024. 63 с.

УДК 343.85:343.541

© Національна академія внутрішніх справ, 2024

ЗМІСТ

БОНДАРЧУК Ольга ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ДО ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ.....	5
БУТ Іван СПЕЦІАЛЬНІ ПОЛІЦЕЙСЬКІ ПІДРОЗДІЛИ ОКРЕМИХ КРАЇН СВІТУ ТА УКРАЇНИ: ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ	7
ГРАДЮК Іванна ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ГУМАНІТАРНОГО РОЗМІНУВАННЯ В РАЙОНАХ НАБЛИЖЕНИХ ДО ЗОНИ БОЙОВИХ ДІЙ	11
ЄСІНА Вероніка ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	16
ЄФИМЕНКО Альона АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВООПОРУШЕННЯМ ЗА ПЕРІОД 2022-2023 РОКИ.....	18
ЖУРАВСЬКИЙ Артем НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНОГО СПРОТИВУ	23
ЛИП'ЮК Анна ВДОСКОНАЛЕННЯ РІВНЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	26
МАЗУР Анна МЕТОДИКА ПІДВИЩЕННЯ ЗАГАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У КУРСАНТІВ ТА СТУДЕНТІВ, ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ МВС ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ	29
МАКАРЕНКО Євгенія ОЗБРОСННЯ ОРГАНІВ ТА ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ	32
МИХАЙЛЮК Іванна СУЧАСНІ НЕБЕЗПЕКИ В ІНТЕРНЕТІ ТА СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ ДЛЯ ДІТЕЙ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	34
ПОЄДІНЦЕВ Ігор ПОРЯДОК ПОВОДЖЕННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ПРИ ВИЯВЛЕННІ ПРОТИТАНКОВИХ МІН	36

ПРОКОЛІЙ Марина СУЧАСНІ ПИТАННЯ УДОСКОНАЛЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	39
РАЩЕНКО Максим АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ ПОЛІЦЕЙСЬКИМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	41
РОМАНОВИЧ Ангеліна ВЗАЄМОДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ З ІНШИМИ СУБ'ЄКТАМИ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	44
СЕМА Вікторія ДО ПРОБЛЕМИ КОМУНІКАТИВНИХ ЯКОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ СУЧАСНОГО КЕРІВНИКА	48
СИДОРУК Ольга ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ НА ТЕРИТОРІЇ МАСОВИХ ПОХОВАНЬ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	50
СИЧЕВСЬКИЙ Володимир НАДІЙНІСТЬ ТА СПОКІЙ: ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ПОРЯДКУ В ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ	52
ТУЖАНСЬКА Дарія ДІЯЛЬНІСТЬ ПАТРУЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	54
ШВЕД Альона ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ПОРЯДКУ - ШЛЯХ ДО ПРОТИДІЇ ПРОТИПРАВНИМ ПОСЯГАННЯМ.....	59

БОНДАРЧУК Ольга,
здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
за спеціальністю «Психологія»,
курсант 104 н.гр. ННІ № 3, капрал поліції
Науковий керівник:

ШЕВЧЕНКО Михайло Олександрович,
старший викладач кафедри вогневої підготовки,
капітан поліції

ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ДО ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ

Негативні умови, які впливають на бойову діяльність, психологічну готовність і особистість воїна умовно можливо поділити на дві групи загальні - які впливають на особовий склад, незалежно від військової спеціальності, роду, виду ЗСУ та специфічні - обумовлені відмінностями службово-бойової діяльності особового складу (снайперів, саперів, військовослужбовців високомобільних десантних військ, підрозділів спеціального призначення тощо).

Загальними факторами впливу на умови бойової діяльності і особистість військовослужбовця є: відомості про супротивника; ступінь інформованості особового складу про обстановку і зміст завдань; погодні умови, пора року і доби, характер місцевості; наслідки бойових дій, наявність бойових або санітарних втрат, досвід подолання негативних психогенних станів, страху і паніки; тривалість ведення бойових дій, ступінь фізичної і психологічної виснаженості особового складу; сили і засоби, укомплектованість своєї частини; стан управління і керівництва (укомплектованість офіцерським складом, наявність бойового досвіду у офіцерів, рівень їх авторитету); наявність частин підтримки, взаємодії і забезпечення, результати їх дій; рівень злагодженості підрозділів та частин; рівень адаптованості та ступінь впливу на особовий склад факторів складної бойової обстановки, небезпеки і невизначеності.

Ці фактори носять різнополюсний характер та можуть впливати на особовий склад у цілому як позитивно так і негативно.

Стрес - є поняттям, яке використовується для визначення широкого кола станів і дій людини, які виникли внаслідок відповіді на різноманітні екстремальні впливи (стресори). Стресори зазвичай поділяють на фізіологічні (біль, холод, спрага, надмірні фізичні навантаження, висока або низька температура та ін.) і психологічні (фактори, які поділяють за значенням, такі як небезпека, загроза,

інформаційне перевантаження та ін.). Залежно від виду стресору і характеру його впливу визначають різні види стресів, які в узагальненій кваліфікації є фізіологічними і психологічними. Останні, у свою чергу, поділяють на інформаційні та емоційні.

У більшості випадків, емоційний стрес має місце у випадках, які загрожують фізичній безпеці людини (війни, злочини, аварії, катастрофи, тяжкі хвороби), його економічному і соціальному статусу, сімейним відносинам.

Залежно від різновидності стресів, психологи вивчають наслідки, викликають на фізіологічному, психологічному і поведінковому рівні. За рідким виключенням, наслідки ці є негативними.

Бойовий стрес являє собою сукупність станів пережитих військовослужбовцями в процесі адаптації до несприятливого для їхньої

життєдіяльності факторам, що загрожують життєво важливим цінностям в умовах бойової обстановки.

Інтенсивність переживання військовослужбовцем бойового стресу залежить від взаємодії двох основних факторів сили і тривалості впливу на психіку військовослужбовця бойових стресорів; особливостей реагування військовослужбовця на їхній вплив.

Рекомендації щодо підготовки особового складу:

Факторами, що сприяють попередженню стресу в бойових діях, є:

- здоровий психологічний мікроклімат у колективі, а також постійне компетентне керівництво і морально-психологічний вплив із боку командирів;

- фізична загартованість і добрий стан здоров'я особового складу; високий рівень бойової підготовки військ; здатність до розслаблення і перепочинку в умовах важкої обстановки; основні способи, що рекомендуються для індивідуальної і групової профілактики психічних травм, відносяться до поведінкових аутогенних методів релаксації;

- морально-психологічне самонавіювання і тренування шляхом повторної мислячої уяви всіх ситуацій бою і дій у цих умовах;

- дотримання особовим складом здорового способу життя, відсутність або мінімальне поширення шкідливих звичок (куріння, алкоголізм, наркоманія);

- правильно збалансоване харчування.

Психологу частини разом із командуванням необхідно створити систему психолого-педагогічного навчання командирів усіх ступенів і всього особового складу методами розпізнавання психічних порушень.

У ході занять із бойової та воєнно-ідеологічної підготовки необхідно викладати основи психології і тренуватись із використанням спрощених методик оцінки психічного стресу, щоб кожен військовослужбовець міг подолати стрес за допомогою неважких прийомів.

1. На заняттях із бойової підготовки психологу необхідно надавати поради командирам з проведення занять, наближуючи їх до бойових обставин настільки, наскільки це можливо в «сучасних» умовах.

2. Важлива роль у підвищенні стійкості до стресу відводиться фізичній підготовці.

3. Сюди ж можна віднести пропаганду серед особового складу здорового способу життя і правильно збалансованого харчування.

4. Застосовування різних методів попередження психотравм: релаксація, медитація, обговорення та інші.

Завдання морально-психологічної підготовки ефективно вирішуються тоді, коли особовий склад у ході бойового навчання мусить долати труднощі, подібні до труднощів сучасного бою. В іншому випадку буде натаскування, малокорисна зовнішня активність людей без їх внутрішньої роботи над собою.

БУТ Іван,

здобувач вищої освіти бакалавра ННІ № 3
за спеціальністю «Ювенальна превенція»,
курсант 103 н.гр., рядовий поліції.

Науковий керівник:

ДОРОЩУК Ніна Олександрівна,

доцент кафедри історії держави та права,
к.і.н., доцент, полковник поліції.

СПЕЦІАЛЬНІ ПОЛІЦЕЙСЬКІ ПІДРОЗДІЛИ ОКРЕМИХ КРАЇН СВІТУ ТА УКРАЇНИ: ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ

Спеціальні поліцейські підрозділи завжди були однією з важливих складових системи правоохоронної діяльності будь-якої держави. На них покладаються ті завдання, з якими не можуть впоратися звичайні поліцейські: затримання особливо небезпечних

злочинців, звільнення заручників та захоплених об'єктів, боротьба з тероризмом тощо.

Поліцейські спецпідрозділи є символом професіоналізму та високої підготовки у сфері правоохоронної діяльності. Їхні члени проходять жорсткий військовий або спеціальний тренувальний курс, який включає в себе такі аспекти, як бойова підготовка, медична допомога в екстремальних ситуаціях, технічна експертиза та навички переговорів. Крім того, вони здатні швидко реагувати на будь-які виклики та ефективно координувати свої дії в умовах великого напруження.

Вивчення досвіду діяльності спеціальних поліцейських підрозділів є важливим для удосконалення правоохоронної системи України. Поліцейські спецпідрозділи активно залучаються до виконання обов'язків з забезпечення безпеки населення, затриманні колабораціоністів, знешкодження диверсійно-розвідувальних груп та бойових операцій на лінії розмежування.

Тема спеціальних поліцейських підрозділів світу не дістала належно висвітлення в Україні тому потребує більш ґрунтовного дослідження та вивчення.

Аналіз історичних аспектів створення та розвитку спеціальних поліцейських підрозділів дозволяє зробити висновок, що такі підрозділи почали створюватись ще на початку II половини XX ст., проте основним рушієм їх створення та удосконалення стала терористична загроза, що нависла над світом з 70-х років XX століття [1].

На сьогоднішній день спеціальні поліцейські підрозділи продовжують вдосконалювати методи боротьби з організованою злочинністю та загрозами, що виникли через появу радикальних політичних та релігійних угруповань. Як приклад можна назвати німецький спеціальний поліцейський підрозділ GSG 9, який було створено після трагедії на Мюнхенській Олімпіаді 1972 року, коли терористи з пропалестинського радикального угруповання “Чорний вересень” вбили 11 представників ізраїльської делегації, 9 з яких було страчено в ході невдалої поліцейської спецоперації [2]. Також прикладом спеціального підрозділу поліції антитерористичного призначення можна назвати ізраїльський YAMAM, який успішно виконує покладені на них завдання з охорони громадської безпеки та порядку в умовах постійної терористичної загрози в Ізраїлі [3] та SWAT, який здобув свою всесвітню славу завдяки успішній протидії організованій злочинності та радикальним загрозам [4].

Новітні методи сприяють зменшенню жертв як серед оперативників підрозділів, так і серед цивільного населення. Також, одним із важливих чинників успіху спеціальних поліцейських підрозділів є обмін досвідом та новими методами між спецпідрозділами поліції усього світу, що дає можливість пристосовуватись до нових ймовірних загроз.

Створюються нові тренувальні програми, що збільшує ймовірність успішного проведення спеціальних поліцейських операцій та виконання обов'язків щодо охорони громадського порядку та забезпечення публічної безпеки. Таким прикладом можна назвати програму підготовки спеціального поліцейського підрозділу SWAT, під час якої поліцейські проходять курси з вдосконалення навичок стрільби, роботи з вибухівкою, скелелазіння та спуску на тросах, снайперської підготовки та інших навичок, що мають допомогти оперативникам SWAT під час виконання покладених на них завдань [4]. Окрім того, за приклад такої програми підготовки можна вважати програму підготовки співробітників КОРД, в основу якої покладено багаторічний досвід багатьох спецпідрозділів світу [5].

У багатьох країнах поліцейські спеціальні підрозділи мають високотехнологічне спорядження, включаючи спеціальні броньовані транспортні засоби, спеціалізовану зброю, а також засоби комунікації та розвідки. Це дозволяє їм ефективно діяти в різних сценаріях, включаючи терористичні атаки, інциденти з захопленням заручників, гучні масові події та інші сценарії з високим рівнем небезпеки для життя та здоров'я. Прикладом таких спеціалізованих засобів можна назвати вибухові пристрої для подолання перешкод, спеціальні мініатюрні камери, що дозволяють отримувати інформацію про обстановку всередині приміщень, прилади нічного бачення, тепловізори, нелетальні засоби знешкодження: пристрої для відстрілу гумових куль, електрошокери дистанційної дії, світлошумові гранати, речовини сльозогінної та дратівної дії тощо.

Завдяки своїм навичкам, досвіду та спеціальному спорядженню поліцейські спеціальні підрозділи є надійними захисниками суспільства в найважчі часи. Вони демонструють високий рівень професіоналізму та готовності до дії в будь-яких обставинах, забезпечуючи безпеку та захист прав громадян.

Великого значення при здійсненні спеціальними поліцейськими підрозділами набуває розвідка, зокрема, за допомогою безпілотних літальних апаратів. Зокрема, підрозділ "КОРД" використовує

аеророзвідку під час виконання завдань, пов'язаних з протидією російським окупантам на лінії фронту та за нею [5].

Завдяки вищезазначеним чинникам спеціальні поліцейські підрозділи мають можливість успішно виконувати завдання з охорони громадського порядку та публічної безпеки, контртерористичної діяльності, контрдиверсійної та контршпигунської боротьби. Вони є найбільш підготовленими та боєздатними підрозділами в правоохоронних сферах своїх країн, що спричиняє їхню високу роль в суспільстві.

Опрацювання багаторічного досвіду іноземних підрозділів поліції особливого призначення в сфері забезпечення публічного порядку та безпеки та антитерористичної діяльності може стати важливим аспектом при підготовці подібних загонів в Україні, розробці навчально-тренувальних програм як для оперативників підрозділів спеціального призначення, так і для співробітників правоохоронних структур.

Методи роботи закордонних спецпідрозділів поліції необхідно вивчати задля покращення діяльності власних українських загонів особливого призначення, збільшення їх можливостей та навичок. Робота з вивчення та структурування історії світових підрозділів правоохоронної системи має стати важливим аспектом діяльності Міністерства внутрішніх справ та Національної поліції, оскільки невідомо, скільки життів цивільних осіб, колег та побратимів зможуть врятувати співробітники українських спецпідрозділів завдяки отриманому досвіду та знанням, які можна перейняти з багаторічного досвіду іноземних колег.

У тяжкий час, який спіткав нашу країну, період війни з російськими загарбниками, такий досвід може стати важливим фактором при проведенні операцій як безпосередньо проти окупантів, так і проти внутрішньої загрози: колабораціоністів, провокаторів, осіб, що шпигують на російську федерацію.

Список використаних джерел

1. Правоохоронна функція держави: теоретико-методологічні та історико-правові проблеми: тези доп. круглого столу (м. Харків, 27 жовт. 2017 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Харків, 2017. 228 с.

2. GSG 9 | Поліцейський спецназ Німеччини. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=1Y1QJ5NhOO0>

3. YAMAM (Ізраїль). Спецслужба. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Xw4lyvnM260&t=590s>

4. SWAT. Спецслужба. URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=jJzj2zzSUNM&t=268s>

5. КОРД. Поліцейський спецназ України. URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=nyXjdKWfch>

ГРАДЮК Іванна,
здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
за спеціальністю «Правоохоронна діяльність»,
студентка 106 н.гр. ННІ № 3.
Науковий керівник:
ЛЕОНЕНКО Андрій Анатолійович,
викладач кафедри тактичної підготовки ННІ № 3,
кандидат наук з фізичного виховання та спорту,
доцент, капітан поліції.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ГУМАНІТАРНОГО РОЗМІНУВАННЯ В РАЙОНАХ НАБЛИЖЕНИХ ДО ЗОНИ БОЙОВИХ ДІЙ

Під час збройних конфліктів створюється небезпечне середовище через накопичення вибухонебезпечних предметів, що суттєво ускладнює процес надання гуманітарної допомоги та відновлення постраждалих територій. Дане дослідження розкриває те що, гуманітарне розмінування на території України стає важливою проблемою із зв'язку зі складною ситуацією. З початку 2014 року після анексії Криму та початку військових дій на Донбасі, а також повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України в 2022 році. В багатьох районах України залишаються не розмінованими мінними полями та зонами з несприятливою економічною ситуацією через залишки бойових дій.

Внаслідок збройного вторгнення російської федерації на території України значна кількість території були забрудненими вибухонебезпечними предметами різних видів та категорій, зокрема артилерійськими снарядами, авіаційними бомбами, протитанковими та протипіхотними мінами тощо. 156 тисяч кілометрів квадратних території України, вважаються потенційно забрудненими територія [4].

Гуманітарне розмінування – це комплекс заходів, які проводяться операторами протимінної діяльності з метою ліквідування небезпек, пов'язаних із вибухонебезпечними предметами, складання карт, виявлення, знешкодження та знищення вибухонебезпечних предметів, маркування, підготовку документації після розмінування,

надання громадянам інформації щодо протимінної діяльності та передачу очищеної території [1]. Термін «гуманітарне розмінування» відноситься до процесу визначення та видалення небезпечних залишків від вибухонебезпечних предметів на територіях де є ризик для людей та навколишнього середовища. В стандартах і нормах міжнародних стандартів протимінної діяльності, очищення від вибухонебезпечних предметів вважається всього лише однією складовою частиною.

Основною метою гуманітарного розмінування є усунення негативного впливу ризиків від вибухонебезпечних предметів на соціально – економічний та гуманітарний розвиток регіонів, що постраждали від бойових дій. Пріоритетність гуманітарного розмінування полягає у призначенні яке визначається спільно з суб'єктами господарювання, що здійснюють свою діяльність на сільськогосподарських землях, у порядку черговості звернень про розмінування з урахуванням готовності підприємства до весняно польових робіт на окремих ділянках, а також відповідності обстежуваних територій таким критеріям:

1) розташування ділянки поза межами 20-ти кілометрової зони ведення активних бойових дій;

2) розташування ділянки поза територіями де здійснюються заходи, щодо оборони державного кордону та поза районами, що піддаються постійним обстрілам;

3) на ділянці де не мають бути розміщені та здійснювати свою діяльність збройні формування.

Потенційно забрудненими вважаються всі території на яких велись, або ведуться активні бойові дії, які перебувають в тимчасовій окупації, на територіях по яким були нанесені авіаційні та ракетні удари. На звільнених територіях проводяться заходи нетехнічного та технічного обстеження потенційно небезпечних ділянках та їх маркування, на ділянках які визначені потенційно небезпечними, розпочинаються роботи із проведення розмінуванням [2].

Слід зазначити, що відповідно до статті 5 Закону України «Про протимінну діяльність в Україні», гуманітарне розмінування є складовою частиною протимінної діяльності в Україні. Частина 3 статті 1 Закону України «Про протимінну діяльність в Україні» щодо проведення розмінування (гуманітарного розмінування) залучаються фахівців з розмінування операторів протимінної діяльності [1]. Тобто це можуть бути уповноважені підрозділи центральних органів виконавчої влади, підприємства, установи та організацій незалежно від

форми власності, у тому числі і іноземці які пройдуть спеціальне навчання.

Проблематика гуманітарного розмінування становить серйозну проблему і має ряд негативних наслідків, зокрема поранення та каліцтва цивільного населення. З початку 2023 року на території Миколаївської області зареєстровано 54 інциденти з вибухонебезпечними предметами, внаслідок яких 17 осіб (у тому числі 1 дитина) загинули, травмовано 54 особи (у тому числі 5 дітей). На території Київської області серед цивільного населення через вибухонебезпечні предмети травмовано 53 особи та 9 осіб загинули. У Сумській області трапилося 34 інциденти з вибухонебезпечними предметами серед цивільного населення, внаслідок яких загинуло 7 людей та 38 травмовано. Через вибухонебезпечні предмети з початку 2023 року на території Херсонської області отримали поранення 140 осіб, 50 з яких загинули на місці трагедії чи в каретах швидкої допомоги по дорозі в лікарню. З початку збройної агресії та території Донецької області за інформацією на підконтрольних територіях від Головного управління ДСНС в результаті підриву на вибухонебезпечних предметів загинуло 6 осіб та 13 осіб цивільного населення отримало поранення. Щодо поранення, каліцтва та смертельних наслідків на підконтрольній території Запорізької області пов'язаних з вибухонебезпечними предметами становить 13 постраждалих цивільних осіб із них 3 людини загинули. Станом на 22.11.2023 року на території Чернігівської області після деокупації зареєстровано 39 інцидентів, пов'язаних з вибухонебезпечними предметами, внаслідок яких загинули 23 цивільні особи та 36 осіб отримали поранення. У зв'язку з цим, гуманітарне розмінування і здійснення превентивних заходів для захисту цивільного населення є надзвичайно важливими аспектами вирішення військових конфліктів та післявоєнного відновлення.

В Україні розроблена Національна стратегія протимінної діяльності Національним органом з питань протимінної діяльності України до кінця першого кварталу 2024 року планується розроблення загальнодержавної цільової програми «Національної програми протимінної діяльності». Програма має на меті забезпечення безпеки та економічного відновлення України шляхом підвищення якості життя людей та швидкого і ефективного розмінування територій [5].

Запущена донорська платформа із розмінування під співголовування України, ООН та Японії. На даний час 40 країн та

партнерських організацій погодилися спрямувати близько 300 млн. доларів на техніку для розмінування та інші цілі [5].

На даний час український парк механічних засобів для розмінування та очищення забруднених ВВП територій налічує наступні сучасні закордонні зразки машин для розмінування:

а) гусенична дистанційно керована машина з передавальним пристроєм BOZENA-5 (Словакія): здійснює примусову детонацію або ліквідацію протипіхотних мін (ППМ) натискної чи натяжної дії, а також проти транспортних мін (ПТМ) з зарядом до 9 кг тринітролоуолу. Процес розмінування контролює оператор з броньованої кабіни з прямим полем огляду. До місця розмінування BOZENA-5 доставляється на транспортному причепі. Машину обладнано металевим кожухом, а від ушкоджень під час детонації її захищає броньований щит, розміщений у передній частині, безпосередньо за ціповим пристроєм;

б) машина для розмінування Armtrac 400 (Велика Британія): має дистанційне керування на відстані до 800 м. Може зачищати понад 2400 м² території на годину, знешкоджуючи вибухонебезпечні залишки на глибині 55 см. Потужна конструкція захищає машину від ПТМ вагою до 10 кг;

в) машина для розмінування MV-4-Scorpion (Хорватія): роботизована система легкої категорії для розмінування та знешкодження ВВП. Такий комплекс має змінні інструменти (руку EOD, відвал бульдозера, поворотний захоплювач) і може провести підготовку ґрунту, механічний огляд, пошук закопаних предметів. Його легко переміщувати звичайною вантажівкою. Має вбудовану відеосистему для виконання завдань з розвідки та спостереження;

г) машина для розмінування MV-10-Bison (Хорватія): потужна система для розмінування з подвійним розташуванням знарядь. Видаляє ППМ та ПТМ. В комплекті є культиватор, який проводить вторинну обробку. Серед додаткового обладнання – лезовий та роликівий блоки. Керування дистанційне, за допомогою пульта. Очищення ґрунту максимум на глибину 60 см.

Станом на початок 2024 року орієнтовно 15 машин зазначених типів виконують завдання з гуманітарного розмінування за призначенням в Чернігівській, Харківській та Херсонській областях.

Під час проведення нетехнічного обстеження досить часто використовуються спеціалізовані безпілотні літальні апарати (БПЛА) для пошуку ВВП. Ефективність використання БПЛА для пошуку ВВП залежить від комплексу інформаційно-вимірювальних датчиків. В

якості вимірювальних датчиків можуть бути використані магнітометри, георадари, лазерні детектори, багатоспектральні та інфрачервоні камери, електромагнітні пристрої та інші. Жоден з перелічених датчиків не дає стопроцентного виявлення ВВП в напівпровідних середовищах. Причинами цього можуть бути фізичні перешкоди, погодні умови (температура, вологість, тиск), тип ґрунту та інші [5].

Значна кількість забруднених та імовірно забруднених територій ВВП, в тому числі наближених до зон, де відбуваються бойові дії, створює гостру гуманітарну кризу та становить загрозу для життя і здоров'я місцевого населення, а також створює небезпечні умови для ведення господарської діяльності, особливо в сільському господарстві.

Недостатня кількість спеціалізованої техніки (механічних машин розмінування, спеціалізовані БпЛА) для розмінування створює перешкоди для ефективного вирішення проблеми для проведення робіт, пов'язаних з очищенням територій від ВВП. Необхідно вживати комплексних заходів для забезпечення додаткових ресурсів, технічних можливостей та техніки у районах, де проводяться заходи з гуманітарного розмінування, враховуючи при цьому безпекові можливості (комплекс заходів, з задіянням систем РЕБ та інших даних про потенційні загрози), які б мінімізували можливості ворога знищити залучену до розмінування техніку.

Важливо розглядати це як складну проблему безпеки, яка потребує комплексного підходу та координації органів державної влади, а також міжнародних організацій, задля забезпечення миру і стабільності.

Список використаних джерел

1. Про протиміну діяльність в Україні: Закон України від від 06.12.2018 № 2642-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2642-19#Text>
2. Координація заходів протимінної діяльності. Оф. веб сайт Міністерства оборони України. URL: <https://www.mil.gov.ua/diyalnist/protiminna-diyalnist/koordinacziya-protiminnoi-diyalnosti.html>
3. На Харківщині розміновано понад 92 тисячі гектарів площ (22.02.2024). Харківська обласна військова адміністрація. URL: <https://kharkivoda.gov.ua/news/125729>
4. Свириденко Ю. За 10 років маємо повернути у використання 80% потенційно забруднених вибухонебезпечними предметами земель

(08.08.2023). URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3745436-ulia-sviridenko-persij-vicepremerministr-ukraini.html>

5. Особистий лист від Міністерства оборони України Центру протимінної діяльності від 09.01.2024/№23. URL: https://docs.google.com/document/d/1D7ZzLcqOcmTY0u_b3Ipn8MwDctU17RJR/edit?usp=drive_link&ouid=105503191237340670588&rtpof=true&sd=true

ЄСІНА Вероніка,
здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
за спеціальністю «Правоохоронна діяльність»,
курсант 101 н.гр. ННІ № 3, рядовий поліції.

Науковий керівник:

Литвин Вікторія Вікторівна,
старший науковий співробітник наукової
лабораторії з проблем превентивної діяльності
та запобігання корупції ННІ №3, к.ю.н.,
лейтенант поліції.

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

З моменту введення дії воєнного стану сили безпеки та оборони почали зазнавати реформаційних змін та покращувати свої можливості. Національна поліція України також включилась у цей процес. Нормативно-правові акти, які регулюють службову діяльність поліцейських, були доповнені новими повноваженнями, які розширили можливості роботи поліцейських у сфері забезпечення публічної безпеки.

Загалом, за останні три роки було прийнято три закони України, які регулюють діяльність поліції в період дії воєнного стану. До них відносимо:

- Закон України «Про внесення змін до законів України «Про Національну поліцію» та «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» з метою оптимізації діяльності поліції, у тому числі під час дії воєнного стану»;

- Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти»;

- Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо присвоєння спеціальних звань поліції під час дії воєнного стану».

Службова діяльність поліцейських в період активних бойових дій, які відбуваються на території України, стала більш небезпечною для життя і здоров'я правоохоронців. Відповідно, ст. 23 Закону України «Про Національну поліцію» було удосконалено та додано широким спектром повноважень. Відтак, поліцейські уповноважені:

- здійснювати прийом екстрених викликів за скороченим телефонним номером 102;

- за письмовим запитом в установленому законом порядку безоплатно отримувати від органів держави та територіальних громад, юридичних осіб державної форми власності, інформацію необхідну для виконання повноважень та завдань поліції, у тому числі стосовно військовополонених, у тому вигляді та тій формі, яка зазначена в запиті. Суб'єкти, яким адресовано такий запит, зобов'язані протягом 3 днів, або в разі неможливості – протягом 10 днів, надати відповідь на запит або повідомити про причини, що перешкоджають надати таку відповідь; здійснювати конвоювання осіб, затриманих за підозрою в учиненні кримінального правопорушення, узятих під варту, обвинувачених або засуджених до позбавлення волі, а також охороняти їх у залі суду [1].

Поліцейські також уповноважені здійснювати перевірку документів, або зупиняти транспортний засіб, якщо є достатньо підстав прописаних в законі вважати, що людина залишила місце тримання військовополонених. У своїй діяльності поліцейські підрозділи можуть застосовувати безпілотні літальні апарати, а також спеціальні технічними системи спрямовані на протидію їх застосування (якщо вони застосовуються не у встановленому законом порядку). Патрульні поліцейські можуть використовувати програмне забезпечення для фіксації порушень на дорогах, а також встановлення номерних знаків транспортних засобів[2].

Нововведенням стало й те, що громадський контроль в період дії воєнного стану не здійснюється. Керівники звільняються від річного звітування та можуть не проводити обов'язкові зустрічі з органами місцевого самоврядування та населенням. Також, керівники відповідно до передбачених змін в Дисциплінарному статуті Національної поліції України повинні дотримуватись нової форми проведення службових розслідувань [3].

Як висновок, варто сказати, що нові повноваження дозволили поліцейським ефективно здійснювати свої службові повноваження та

взаємодіяти з основними силами оборони та безпеки по захисту населення від протиправних посягань.

Список використаних джерел

1. Про Національну поліцію України: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>

2. Які повноваження надано поліцейським на час дії воєнного стану? URL: <https://golaw.ua/ua/insights/publication/yaki-povnovazhennya-nadano-policzejskim-na-chas-diyi-voennogo-stanu/>

3. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про внесення змін до законів України "Про Національну поліцію" та "Про Дисциплінарний статут Національної поліції України" з метою оптимізації діяльності поліції, у тому числі під час дії режиму воєнного стану» від 13.03.2022 № 7147. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/GI07108A?an=3>

СФИМЕНКО Альона,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра за спеціальністю «Правоохоронна діяльність», курсант 205 н.гр. ННІ № 3, капрал поліції.

Науковий керівник:

СЮРАВЧИК Валерій Григорович,

старший науковий співробітник наукової лабораторії з проблем превентивної діяльності та запобігання корупції ННІ №3, к.ю.н.

АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ ЗА ПЕРІОД 2022-2023 РОКИ

В Україні з початку повномасштабного російського вторгнення зросла кількість злочинів, характерних для воєнного часу – проти національної безпеки. Особливо різке зростання злочинів проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку – це пропаганда війни, розв’язання та ведення агресивної війни, порушення законів та звичаїв війни, поширення забороненої символіки, виправдання чи заперечення російської агресії, екоцид, геноцид, найманство тощо.

За даними звітів Національної поліції України щодо запобігання кримінальним правопорушенням [1], протягом 2022-2023 років значно збільшилась кількість кримінальних правопорушень:

– проти волі, честі та гідності особи – з 451 правопорушення до 1,5 тис. Збільшення в 3,3 рази, але при цьому кількість направлених до

суду з обвинувальним актом кримінальних проваджень не збільшилась, а навпаки зменшилась у 2,5 рази. Зрозуміло чому, адже збільшення відбулось за рахунок ст. 1461 КК України – «Насильницьке зникнення» [3]. У 2022 році їх обліковано 1219 правопорушень, у порівнянні з 25 у 2021 році. Тобто, йдеться про факти зникнення людей безвісті під час війни й у переважній більшості випадків винуватих знайти не вдасться;

– проти порядку несення військової служби (військових) – з 1,6 тис. до 4,4 тис. (збільшення на 270 %, але кількість направлених до суду з обвинувальним актом кримінальних проваджень збільшилась лише на 22 %). Збільшення відбулось за рахунок, на жаль, статті 407 («Самовільне залишення військової частини або місця служби»), 408 («Дезертирство») і 402 КК України («Непокора») [3]. У 2022 році їх обліковано, разом, 3188, у порівнянні з 71 у 2021 році. До суду направлено 449 кримінальних проваджень;

– проти основ національної безпеки України – з 332 правопорушень до 10,4 тис. (збільшення в 31 раз, але кількість направлених до суду з обвинувальним актом кримінальних проваджень збільшилась лише в 5 разів). Збільшення відбулось за рахунок ст. 110 («Посягання на територіальну цілісність і недоторканість України»), ст. 111 («Державна зрада») і ст. 111-1 КК України («Колабораційна діяльність»). Таких злочинів у 2022 році обліковано 9897 у порівнянні з 165 у 2021 році (у 2021 році статті 111-1 у КК ще не було) [3];

– проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку – зі 125 правопорушень до 20,8 тис. (збільшення в 66 разів, але кількість направлених до суду з обвинувальним актом кримінальних проваджень збільшилась лише у 12 разів). Збільшення відбулось переважно за рахунок ст. 438 («Порушення законів та звичаїв війни») і ст. 436-2 КК України («Виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, глорифікація її учасників»). Таких злочинів у 2022 році обліковано 20556 проти 57 злочинів у 2021 році (у 2021 році статті 436-2 у КК ще не було) [1].

У 2022 році діяльність правоохоронних органів здійснювалась в умовах підвищеного навантаження, що пов'язано з виконанням як безпосередньо функцій з протидії злочинності, так і з виконанням завдань з відсічі та стримування збройної агресії російської федерації.

З початку збройної агресії рф, станом на 01.01.2023, слідчими Національної поліції розпочато понад 56,1 тис. кримінальних

провадженнь за фактами вчинення на території країни злочинів військовослужбовцями збройних сил рф та їх пособниками, серед них зокрема:

- порушення законів та звичаїв війни (стаття 438 КК України) – 44 498;
  - посягання на територіальну цілісність і недоторканність України (стаття 110 КК України) – 9 176;
  - колабораційна діяльність (стаття 111-1 КК України) – 2 230;
  - державна зрада (стаття 111 КК України) – 106;
  - диверсія (стаття 113 КК України) – 37;
  - терористичний акт (стаття 258 КК України) – 18;
- Серед майнових злочинів, вчинених в умовах воєнного стану:
- крадіжка – 65 872;
  - грабїж – 1 754;
  - розбїй – 356 [1; 3].

На думку науковцїв, велике значення у запобїганнї кримінальним правопорушенням під час воєнного стану відіграє діяльність Національної поліції України у взаємодії з Національною гвардією України та Збройними силами України щодо виявлених правопорушень на блокпостах [4, с. 9]. Ефективність «стоп-контролів» із року в рік постійно зростає. Серед виявлених правопорушень за 2022 р. – 478 кримінального характеру, за кожним розпочато досудове розслідування. Основне навантаження працівників Національної поліції України на блок постах у протидії незаконному обігу зброї. Так, лише на блокпостах (станом на кінець липня 2022 року) поліцейськими під час проведення перевірок вилучено 630 одиниць зброї, 45 тисяч набоїв, 350 гранат, що, як заявляють у Національній поліції, становить приблизно половину вилученої з незаконного обігу зброї, яка могла вийти в мирне життя й застосовуватися з протиправними цілями [4, с. 9; 5, с. 167].

У 2023 році Національна поліція і надалі здійснювала комплекс заходів щодо реалізації проєктів розвитку, функціональної розбудови, захисту прав і свобод громадян від протиправних посягань, посилення протидії кримінальній протиправності, забезпечення публічної безпеки і порядку, надання сервісних поліцейських послуг населенню, а також виконання завдань територіальної оборони, забезпечення та здійснення заходів правового режиму воєнного стану. Не залишилася поза увагою превентивна та профілактична робота поліції з населенням, особливо в прикордонних областях та регіонах, де тимчасово розміщуються внутрішньо переміщені особи.

У 2023 році діяльність правоохоронних органів також здійснювалася в умовах підвищеного навантаження, що пов'язано з виконанням як безпосередньо функцій з протидії злочинності, так і з виконанням завдань з відсічі та стримування збройної агресії російської федерації.

З метою відстеження та аналізу оперативної обстановки в державі та окремих її регіонах, у тому числі в районах ведення бойових дій, участі особового складу поліції у виконанні заходів правового режиму воєнного стану організовано цілодобову діяльність ситуаційних центрів Національної поліції. У 2023 році слідчими Національної поліції розпочато понад 54,6 тис. кримінальних проваджень за фактами вчинення на території країни злочинів військовослужбовцями збройних сил рф та їх пособниками (з початку збройної агресії рф – 110,7 тис.).

За 2023 рік слідчими Національної поліції розпочато понад 54,6 тис. кримінальних проваджень за фактами вчинення на території країни злочинів військовослужбовцями збройних сил рф та їх пособниками, серед них зокрема:

- порушення законів та звичаїв війни (стаття 438 КК України) – 51 700;
- посягання на територіальну цілісність і недоторканність України (стаття 110 КК України)– 74
- колабораційна діяльність (стаття 111-1 КК України) – 1 300;
- державна зрада (стаття 111 КК України) – 133;
- диверсія (стаття 113 КК України)– 23;
- терористичний акт (стаття 258 КК України) – 30 [2; 3].

Щодо запобігання кримінальним правопорушенням у сфері інформаційної війни:

- заблоковано інформканалів РФ та РБ – 2860;
- підготовлено дос'є на військовослужбовців РФ – 45 450 [2].

Упродовж 2023 року слідчими Національної поліції до ЄРДР зареєстровано 374,2 тис. кримінальних правопорушень, що на 37 % більше, ніж у 2022 році (272,9 тис.). Спостерігається зниження кількості вчинених окремих видів кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я людей, а також проти власності, зокрема незаконних заволодінь транспортними засобами – на 63 % (з 4,1 тис. до 1,5 тис.); пограбувань – на 22 % (з 2,2 тис. до 1,7 тис.); розбійних нападів – на 20 % (з 473 до 381); тяжких тілесних ушкоджень – на 9 % (з 1,5 тис. до 1,4 тис.); ТТУ зі смертельними наслідками – на 8 % (з 410 до 379) [2].

Водночас розкрито на 43 % більше кримінальних правопорушень (180,3 тис.). Спостерігається збільшення питомої ваги розкриття звалтувань – до 94 %, тяжких тілесних ушкоджень – до 99 %, тяжких тілесних ушкоджень, що призвели до смерті потерпілого – до 98 %, та смертельних ДТП (з 37 % до 54 %). Розкрито 1033 незаконних заволодінь транспортними засобами, на 37 % більше хуліганств, на 34 % крадіжок (48,9 тис.), на 64 % вимагань (297) та у 2,4 рази більше шахрайств (18,2 тис.). Упродовж 2023 року збільшилася на 18 % кількість виявлених фактів незаконного поводження зі зброєю (з 4,5 тис. до 5,3 тис.), що пов'язано зі зростанням кількості зброї та боєприпасів у цивільного населення країни, зокрема трофейної, унаслідок продовження збройної агресії рф проти України. Розкрито на 29 % (з 3,4 тис. до 4,4 тис.) більше таких злочинів [2].

Аналізуючи вище викладене, можна дійти висновку, що попри те, що рівень злочинності за два роки повномасштабної війни в Україні не зріс, вона отримала свій «характер». Зокрема, зросла кількість тяжких і особливо тяжких злочинів, а вулична злочинність стала меншою. У перший рік повномасштабної війни було обліковано 17 тисяч 422 злочини проти національної безпеки, у 2023 році – 6 тисяч 270. Сюди входять посягання на територіальну цілісність України, дії, спрямовані на насильницьку зміну влади, колабораційна діяльність, державна зрада, диверсія, пособництво ворогу, перешкоджання діяльності ЗСУ, а також поширення інформації про переміщення техніки та військових [2].

Наразі у 2024 році є злочинний світ, який живе за своїми законами і поняттями. Наразі уся діяльність правоохоронців зосереджена, у більшій частині, на виявленні диверсійних груп, терористів, пособників, колаборантів. І всі правоохоронні органи, зокрема і Національна поліція України, співпрацюючи з СБУ та ЗСУ, спільно запобігають військовим злочинам. Тобто змінився фокус діяльності правоохоронних органів.

Список використаних джерел

1. Звіт Національної поліції України про результати роботи у 2022 році. URL: https://media-www.npu.gov.ua/npu-preprod/sites/1/%20НПУ%20за%202022%20рік_.pdf; <https://www.npu.gov.ua/diyalnist/zvitnist/riczni-zviti>
2. Звіт Національної поліції України про результати роботи у 2023 році. URL: https://media-www.npu.gov.ua/npu-preprod/sites/1/Docs/Dialnist/Riczni_zvity/zvit_NPU_2023.pdf.

3. Кримінальний кодекс України: Закон від 05.04.2001 р. № 2341-III. Дата оновлення: 27.01.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 01.05.2023).

4. Порядок перевірки поліцейськими транспортних засобів на блокпостах: мет. рек. / В. Л. Костюк, В. Г. Сюрвачик. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2023. 51 с.

5. Свірін М.О. Проблемні питання вдосконалення протидії незаконному обігу зброї в умовах воєнного стану в Україні. Вивчення криміногенної ситуації в Україні та прогнозування її подальшої динаміки (вплив воєнних факторів): матеріали наук.-практ. круглого столу (м. Київ, 07 вересня 2022 р.) / [редкол. : Вербеньський М. Г., Опришко І. В., Кулик О. Г. та ін.]. Київ: ДНДІ МВС України; Харків: Мачулін. 2022. 214 с. С. 167–173.

ЖУРАВСЬКИЙ Артем,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
за спеціальністю «Ювенальна превенція»,
курсант 103 н.гр. ННІ № 3, рядовий поліції.

Науковий керівник:

МОЗОЛЬ Вікторія Василівна,

старший науковий співробітник наукової
лабораторії з проблем превентивної діяльності та
запобігання корупції ННІ №3, к.ю.н.,
підполковник поліції.

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНОГО СПРОТИВУ

*“У вогні пертворюється залізо у сталь,
у боротьбі пертворюється народ у Націю”*

Євген Коновалець

Невід’ємною частиною національного спротиву в умовах протидії агресії російської федерації проти України сьогодні стала Національної поліція.

Правові засади національного спротиву, повноваження та завдання сил оборони та інших суб’єктів з питань ведення національного спротиву визначені в Законі України «Про основи національного спротиву» [1].

Під національним спротивом варто розуміти комплекс заходів, які організуються та здійснюються з метою сприяння обороні України шляхом максимально широкого залучення громадян України

до дій, спрямованих на забезпечення воєнної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності держави, стримування і відсічі агресії та завдання противнику неприйнятних втрат, з огляду на які він буде змушений припинити збройну агресію проти України [1, п. 8, ч. 1, ст. 1].

Загалом основні функції Національної поліції визначені в Законі України «Про національну поліцію», безпосередньо завданнями поліції є надання поліцейських послуг у сферах:

- 1) забезпечення публічної безпеки і порядку;
- 2) охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави;

- 3) протидії злочинності;

- 4) надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги [2, ст. 2].

Окрім того, в умовах правового режиму воєнного стану підрозділи Національної поліції України залучаються до забезпечення національної безпеки та оборони. Сюди входить як забезпечення правопорядку в мирних районах, евакуація населення з районів ведення бойових дій, фіксація воєнних злочинів рф, так і участь підрозділів поліції особливого призначення у самих бойових діях.

Також варто відзначити Об'єднану штурмову бригаду Національної поліції України «Лють» (ОШБ НПУ «Лють»). Це воєнізований підрозділ Департаменту поліції особливого призначення нового зразка, призначений для відсічі та захисту від збройної агресії російської федерації проти України.

Поліція відіграє важливу роль у боротьбі зі злочинами в період воєнних дій, тому потрібно бути більш пильним та готовим відреагувати на злочин, попри небезпеку потрапити під обстріл чи отримати поранення.

Також, окрім безпосередньої участі у бойових діях, поліція працює в сфері кіберпростору. Вчинення кіберзлочинів від початку повномасштабного вторгнення значно поширилося тому поліція тут також відіграє важливу роль. Загалом ця сфера злочинів підпадає під юрисдикцію Кіберполіції.

Кіберполіція - це міжрегіональний територіальний орган Національної поліції України який відповідно до законодавства України забезпечує реалізацію державної політики у сфері боротьби з кіберзлочинністю. З початком повномасштабного вторгнення рф, серед кіберзлочинів які існували до цього (кардінг, шимінг, кеш-

трапінг, фішинг і т.д) виникли і нові такі як: шахрайство під приводом надання інформації щодо безвісно зниклих громадян, продаж неіснуючих товарів, псевдо благодійність і тому подібне. Запобіганням цих злочинів є посилення обізнаності населення, особливо серед вразливих його верств.

Як бачимо, нинішня війна з РФ потребує постійного моніторингу з боку поліції на стрімку зміну як оперативної обстановки, так і на вдосконалення методів щодо реагування на нові способи ведення цієї війни. Поліція не лише забезпечує порядок і безпеку в мирних районах, але й активно залучається до захисту країни в умовах військового конфлікту. Вона бере на себе різноманітні завдання, включаючи боротьбу зі злочинністю, кіберзлочинами, евакуацію цивільного населення та захист від агресії. З урахуванням постійних змін в оперативній обстановці та нових методів ведення війни, поліція зобов'язана постійно вдосконалювати свої підходи та методи реагування на виклики військового конфлікту.

Список використаних джерел

1. Про основи національного спротиву: Закон України від 16.07.2021 № 1702-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-20#Text>. (дата звернення: 01.05.2024).

2. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. Дата оновлення: 01.01.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 01.05.2024).

3. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 р. № 389-VIII. Дата оновлення: 19.10.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> (дата звернення: 01.05.2024).

4. Василенко В. А. Російсько-українська війна 2014 року: причини, перебіг та політико-правові оцінки. *Український Тиждень*. 2014. № 42. С. 28-42

5. Копи на війні: як Друга світова війна змінила поліцію США. URL: <https://www.cambridge.org/core/journals/modern-american-history/article/cops-at-war-how-world-war-ii-transformed-us-policing/9BDE08E301171481539C25333E404115#>

ЛИП'ЮК Анна,
здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
за спеціальністю «Правоохоронна діяльність»,
курсант 202 н.гр. ННІ № 3, капрал поліції.

Науковий керівник:
БИКОВА Ганна Володимирівна,
доцент кафедри спеціальної фізичної підготовки,
кандидат наук з фізичного виховання і спорту,
підполковник поліції

ВДОСКОНАЛЕННЯ РІВНЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Рівень фізичної підготовленості поліцейських в умовах воєнного стану є надзвичайно важливою та актуальною темою, оскільки вона безпосередньо впливає на їхню готовність та ефективність у виконанні завдань у складних умовах воєнного конфлікту. Підтримання рівня фізичної підготовленості на достатньому рівні дозволяє правоохоронцям ефективно діяти в умовах небезпеки та стресу, покращує їхні фізичні якості та фізичний стан, що є важливим для успішного виконання професійних обов'язків, особливо, у воєнний час [1].

До переваг високого рівня фізичної підготовленості фахівців сектору безпеки і оборони можна віднести:

збільшення загальної витривалості та відновлювальних здатностей організму, що дозволяє мати гарну фізичну форму протягом тривалого періоду виконання професійних обов'язків у непередбачуваних ситуаціях;

підвищення швидкості реакції та рухів, що допомагає швидко реагувати на небезпеку та виконувати завдання з високою точністю;

розвиток м'язової сили, що необхідно для виконання різноманітних фізичних дій, включаючи пересування важких вантажів та взаємодію з технікою;

покращення загального здоров'я та самопочуття, що є важливим для підтримання високої працездатності та стійкості до стресу [2].

Рівень фізичної підготовленості в контексті воєнного стану є ключовим елементом для забезпечення готовності поліцейських до виконання своїх службових обов'язків у надзвичайних ситуаціях.

Фізична підготовка правоохоронців включає в себе систематичні фізичні вправи, спрямовані на розвиток фізичних якостей, тренування і спеціальні вправи, та є важливою складовою успішної діяльності поліцейських в умовах воєнного стану. Тому

важливо приділяти цій складовій особливу увагу та ресурси для забезпечення оптимального рівня готовності до дій у надзвичайних ситуаціях.

Фізична підготовка в установах МВС України має на меті розвиток фізичних якостей та спеціальних навичок, сприяючи формуванню правоохоронців, здатних ефективно діяти в різних ситуаціях та умовах [4].

Фізичні якості грають ключову роль у підготовці поліцейських, оскільки вони є основною складовою рівня фізичної підготовленості, необхідної для служби у правоохоронних органах. Розвиток цих якостей впливає на успішність виконання службових завдань та ефективність у вирішенні різноманітних ситуацій. Достатній рівень фізичної підготовленості допомагає поліцейським ефективно виконувати фізичні завдання, що можуть виникнути у процесі службової діяльності. Фізичні якості, такі як витривалість, швидкість, сила, гнучкість та координаційні здібності, допомагають адаптуватися до різних видів фізичних навантажень, які можуть зустрічатися у військовій чи правоохоронній службі [6].

Фізично підготовлені поліцейські мають менше ймовірності отримати травми під час виконання службових обов'язків, оскільки мають підвищену міцність, стійкість та координацію рухів. Фізична підготовка часто сприяє формуванню командного духу, допомагає у зміцненні дисципліни та відданості спільній меті. Розвиток цих фізичних якостей забезпечує поліцейським необхідні засоби для виконання службових обов'язків у різних умовах, сприяючи їх успішній професійній діяльності та забезпеченню безпеки громадян. Тому фізична підготовка є важливою складовою навчально-тренувального процесу поліцейських [5].

Деякі з основних проблем фізичної підготовки поліцейських в умовах воєнного стану:

- обмежений доступ до спеціалізованих спортивних обладнань та тренувальних майданчиків, що ускладнює проведення повноцінних тренувань;

- підтримування високого рівня фізичної підготовленості може бути важко здійснити в умовах постійної напруги та обмежених можливостей;

- збільшується ризик отримання травм під час фізичних тренувань в зоні бойових дій, що може вплинути на готовність фахівців до виконання службових завдань;

- необхідність адаптації до незвичайних фізичних умов, таких як робота в умовах обмеженого простору, підвищеної вологості або температури [2].

Отже, для вдосконалення рівня фізичної підготовленості поліцейських в умовах воєнного стану, необхідно:

- розробити програми фізичної підготовки, які враховують специфіку умов воєнного стану та забезпечують комплексний підхід до збереження та підвищення рівня фізичної підготовленості правоохоронців;

- забезпечити доступ до необхідних ресурсів та обладнання для проведення повноцінних тренувань;

- враховувати психологічний аспект фізичної підготовки, оскільки стрес та психологічний тиск можуть впливати на результативність;

- підтримувати високий рівень фізичної підготовленості фахівців завдяки систематичним тренуванням та адаптацією до незвичайних умов;

- дотримуватися безпекових вимог під час тренувань, зважаючи на навколишню обстановку, щоб уникнути травмувань особового складу [3].

Таким чином, можна зробити висновок:

1. Важливість фізичної підготовки: умови воєнного стану вимагають від поліцейських високого рівня фізичної підготовленості для ефективного виконання завдань у надзвичайних ситуаціях.

2. Наслідки недостатньої фізичної підготовки: низький рівень фізичної підготовленості може призвести до нездатності поліцейських виконувати свої обов'язки належним чином, що підвищує ризик травм та загрозу для їхнього життя.

3. Заходи для покращення: для вдосконалення фізичної підготовленості поліцейських в умовах воєнного стану можуть бути впроваджені спеціальні тренувальні програми, обов'язкові заняття з фізичної підготовки та систематичні медичні огляди.

Список використаних джерел

1. Ротань, К. О. Сучасні питання вдосконалення тактико-спеціальної, вогневої, фізичної та психологічної підготовки фахівців сектору безпеки і оборони України в умовах воєнного стану / Ротань К. О., Лукін Б. П. // Підготовка правоохоронців в системі МВС України в умовах воєнного стану : зб. наук. пр. [конф. (м. Харків, 26 трав. 2023 р.)] / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Каф. тактич. та спец. фіз. підгот. ф-ту № 3, Наук. парк «Наука та безпека». – Вінниця : ХНУВС, 2023. – С. 127-129.

2. Актуальні питання фізичної та тактико-спеціальної підготовки здобувачів вищої освіти: збірник тез доповідей учасників науково-практичного семінару (17 листопада 2023 р.) / за заг. ред. О. А. Чичкан. Львів: ЛьвДУВС, 2023. 166 с.

3. Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки та спорту Збройних Сил України, правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України: тези VII Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 24 листопада 2023 р.). Національний університет оборони України. Київ : НУОУ, 2023. 492 с.

4. Захаріна Є. А., Захаріна А. Г., Мартин П. М. Змістові аспекти професійно-прикладної фізичної підготовки майбутніх правоохоронців засобами оздоровчого фітнесу. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. 2022. Випуск 2 (146). С. 39–43.

5. Значення прикладного плавання в процесі підготовки здобувачів вищої освіти закладів освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських. Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних викликів XXI століття (до 25-річчя Національного університету «Одеська юридична академія» та 175-річчя Одеської школи права): матеріали міжнародної науково-практичної конференції. м. Одеса, 17 червня 2022 р. С. 924–927.

6. Зубченко Л. В. Оптимізація процесу фізичної підготовки курсантів через використання фітнес-програм силової спрямованості. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка: Педагогічні науки. 2020. №1 (332). С. 65–73.

МАЗУР Анна,
здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
за спеціальністю «Психологія»,
курсант 207 н.гр. ННІ № 3, рядовий поліції.

Науковий керівник:

БИКОВА Ганна Володимирівна,
доцент кафедри спеціальної фізичної підготовки,
кандидат наук з фізичного виховання і спорту,
підполковник поліції

МЕТОДИКА ПІДВИЩЕННЯ ЗАГАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У КУРСАНТІВ ТА СТУДЕНТІВ, ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ МВС ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ

Фізична підготовка особового складу правоохоронних органів України – це педагогічно спрямований процес забезпечення

спеціалізованої фізичної підготовленості до професійної діяльності зі специфічними професійними характеристиками.

Фізична підготовка у курсантів та студентів має гарантувати збереження здоров'я, творчої і трудової активності, усебічний розвиток фізичних якостей, професійно важливих умінь і навичок [2].

Заняття з фізичної підготовки спрямовані на виконання таких освітніх завдань:

- забезпечити раціональне формування індивідуального фонду необхідних рухових знань, умінь і навичок, довести їх до належного рівня досконалості;

- навчити кожного застосовувати набуті знання та навички в повсякденному житті для самовдосконалення [3].

Відповідно до вимог навчальних і робочих програм зі спеціальної фізичної підготовки у ВНЗ МВС України, курсанти та студенти мають опановувати навчальний матеріал під час не лише практичних, а й самостійних та індивідуальних занять.

Метою цих занять є поглиблення теоретичних знань й удосконалення методичної підготовленості з фізичної культури. Вони передбачають самостійне вивчення документів і методичних посібників із фізичної підготовки та спорту, з'ясування завдань і змісту практичних занять, виконання вправ і методичних прийомів організації таких занять.

На сучасному етапі реформування відомчої освіти недоцільно обмежуватись викладанням окремих дисциплін із правової, тактико-спеціальної, вогневої, фізичної та інших видів підготовки. Потрібно здійснювати комплексну інтегральну підготовку курсантів і при цьому раціонально використовувати міждисциплінарні зв'язки, поєднуючи їх на конкретних навчальних заняттях для формування у поліцейських найбільш якісного рівня професійної готовності до виконання відповідних завдань [6, с. 191; 7].

Моделювання життєвих ситуацій, що можуть виникати під час оперативно-службової діяльності поліцейських, на заняттях зі «Спеціальної фізичної підготовки» з використанням міждисциплінарних зв'язків забезпечить більш практично спрямовану підготовку курсантів. Узагальнюючи викладене вище, ми дійшли таких висновків: – актуальність фізичного виховання молоді в Україні не потребує додаткової аргументації, тому вкрай нагальна необхідність систематичного підвищення рівня фізичних здібностей майбутніх правоохоронців; – важливість і необхідність якісного рівня фізичної підготовки поліцейських зумовлені не тільки специфікою їхньої

службової діяльності, а й загальними вимогами до розвитку здорової молоді, тому такий напрям підготовки має на меті не тільки розвиток професійно дієвої особистості, а й здорової та фізично розвинутої молоді; – серед проблемних моментів, що виникають у сфері фізичної підготовки курсантів, варто виділити неналежну диференціацію навчального матеріалу для курсантів за різними напрямами підготовки, питання систематичності підготовки (регулярність навантаження за спеціальністю «Правоохоронна діяльність» нормативно не визначено, а тому кількість годин може варіюватися, що призводить до зменшення навантаження і нівелювання мети фізичного виховання). Потрібно здійснювати комплексну інтегральну підготовку курсантів і при цьому раціонально використовувати міждисциплінарні зв'язки, поєднуючи їх на конкретних навчальних заняттях для формування у них найбільш якісного рівня професійної готовності до виконання відповідних завдань [6, с. 191; 7].

До способів удосконалення такого напряму, як фізичне виховання, в системі ВНЗ МВС України варто віднести запровадження двох дисциплін із фізичного виховання: «Загальної фізичної підготовки», яка передбачає виключно розвиток фізичних здібностей та навичок, та «Спеціальної фізичної підготовки», що має на меті саме професійно орієнтовану підготовку поліцейських/ Ми вважаємо, що вирішенням цієї проблеми є збільшення рухової активності на ранковій фізичній зарядці. Також необхідно розробити окремі графіки індивідуальної підготовки для курсантів з низьким рівнем фізичної підготовки. Їх реалізацію здійснювати в години самостійної підготовки. Працівники поліції повинні мати високий рівень фізичної підготовки щоб виконувати покладені на них функції в межах службової діяльності.

Список використаних джерел

1. Селюков В. С., Кушніренко Р. О., Константинов Д. В. Фізичне виховання як напрям підготовки поліцейських в Україні. *Порівняльно-аналітичне право*. 2018. № 4. С. 338–340. URL: http://www.pap.in.ua/4_2018/100.pdf (дата звернення: 13.02.2019).

2. Основи спеціальної фізичної підготовки працівників органів внутрішніх справ : навч. посібник / за заг. ред. Я. Ю. Кондратьєва, Є. М. Моїсєєва. Київ : Нац. акад. внутр. справ України, 2003. 338 с.

3. Шиян Б.М. Теорія та методика фізичного виховання школярів : у 2 ч. Тернопіль : Богдан, 2001. Ч. 1. 272 с. URL: http://www.studmed.ru/view/shiyany-bm-teorya-ta-metodikafizichnogo-vihovannya-shkolyaryv_8f6442dca65.html (дата звернення: 13.02.2019).

4. Мартишко А.Ю., Рябуха О.С. Особливості формування теоретичних і методичних знань із фізичної підготовки поліцейських.

Юридична психологія. 2016. № 2. С. 91–99. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/urpp_2016_2_10.pdf (дата звернення: 13.02.2019).

5. Пояснювальна записка Департаменту кадрового забезпечення Міністерства внутрішніх справ України до навчального плану підготовки фахівців ступеня вищої освіти бакалавр за спеціальністю «Право».

6. Пасько О.Ф. Система підготовки майбутніх працівників для національної поліції. *Національний юридичний журнал: теорія і практика*. 2016. № 10. С. 191–194.

7. Цільмак О. М. Психологічна структура слідчої діяльності. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія психологічна*. 2012. № 2 (1). С. 330–337.

МАКАРЕНКО Євгенія,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
за спеціальністю «Правоохоронна діяльність»,
студентка 106 н.гр. ННІ № 3.

Науковий керівник:

ФЕДЧЕНКО Олексій Сергійович,

старший викладач кафедри вогневої підготовки,
к.ю.н., майор поліції.

ОЗБРОЄННЯ ОРГАНІВ ТА ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ

З початком введення воєнного стану по всій території України виникла необхідність у відповідному забезпеченню озброєнням не лише військових структур, а й правоохоронних органів, зокрема органів та підрозділів Національної поліції України. Лише за умови підсилення поліцейських якісними, сучасними та такими, що відповідають ситуації зразками зброї та екіпірування, можливе забезпечення публічної безпеки та охорони публічного порядку, боротьби зі злочинністю на належному рівні.

Так, поліцейські виконують не лише звичні функції мирного час [1], а й залучені до виконання нових функцій, що виникають під час воєнного стану [2], зокрема й виявлення та затримання диверсантів на території обслуговування. Розглянемо статистику затримання та виявлення диверсантів за даними Національної поліції України станом на 1 грудня 2023 року. Починаючи з 24 лютого 2022 року на території держави викрито 108 диверсійно-розвідувальних груп, затримано 1885 осіб, причетних до диверсійної діяльності, з яких 1377 – передано до СБУ [3]. У них було вилучено зброю, боеприпаси, вибухівки, це все несло неабияку загрозу для громадян, об'єктів інфраструктури та ще

більшої дестабілізації ситуації в країні. Окрім цього поліція також залучена до:

патрулювання на вулицях та блокпостах, забезпечення комендантської години, евакуація людей з небезпечних зон, а також окремі підрозділи приймають участь у відсічі збройної агресії у складі сил оборони України.

Такий широкий спектр обов'язків передбачає забезпечення особового складу поліції належним озброєнням, боєприпасами та екіпіруванням [4]. Окрім короткоствольної зброї (пістолети), які зазвичай є на озброєнні у мирний час, є нагальна необхідність у забезпеченні органів та підрозділів Національної поліції України сучасною військовою зброєю: довгоствольною автоматичною зброєю (автомати, кулемети), крупнокаліберною зброєю (кулемети, снайперські гвинтівки), гранатомети і гранати, артилерія, бронетехніка. Особливу увагу потрібно приділити безпілотним літальним апаратам, що вже активно застосовуються в зоні бойових дій. На нашу думку, досить цікавим є використання в повсякденній діяльності Національної поліції України нового пістолета-кулемета «Форт-230», виробництва вітчизняного науково-виробничого підприємства «Форт». Бойові властивості цього пістолета-кулемета дозволяють використання його як в умовах воєнного стану, так і в мирний час. Крім того, дана зброя вже адаптована до стандартів зброї західних країн, в тому числі країн НАТО, що спростить адаптацію озброєння НПУ до стандартів цих країн у майбутньому [5].

Отже, провівши аналіз наявної зброї, ми прийшли до висновку, що Національна поліція України має на озброєнні широкий спектр зброї, яка допомагає надійно та ефективно виконувати покладені на неї завдань та функції, в тому числі і ті, що з'явилися після введення в дію воєнного стану. Але варто звернути увагу на те, що багато зразків озброєння застарілі та потребують заміни, однак для забезпечення новими зразками потрібен час і додаткове фінансування. Якщо забезпечити поліцейських більш сучасною зброєю, яка буде відповідати актуальним для воєнного часу викликам та загрозам, то це допоможе забезпечити публічну безпеку та підтримувати публічний порядок на належному рівні, а також допоможе адаптувати озброєння НПУ до стандартів країни НАТО у майбутньому.

Список використаних джерел

1. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада

України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 17.04.2024).

2. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> (дата звернення: 17.04.2024).

3. Звіт Національної поліції України про результати роботи у 2022 році URL:https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/17-civik-2018/zvit2022/Zvit_polic_2022.pdf (дата звернення: 17.04.2024).

4. Сучасні види вогнепальної стрілецької зброї підрозділів МВС України : навчальний посібник / Ю. Р. Йосипів, В. М. Синенький, М. Д. Курляк, М. О. Лиса, Н. Д. Туз, П. С. Вербицький, за заг. ред. Ю. Р. Йосипіва. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 184 с.

5. «В Україні виготовлятимуть новий пістолет-кулемет "Форт-230": як він виглядає». Сайт РБК-Україна. URL: <https://www.rbc.ua/ukr/styler/ukraine-budut-proizvodit-novuyu-pistolet-pulemet-1635336226.html> (дата звернення: 17.04.2024).

МИХАЙЛЮК Іванна,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
за спеціальністю «Правоохоронна діяльність»,
курсант 203 н.гр. ННІ № 3, капрал поліції.

Науковий керівник:

ВЕРБОВИЙ Василь Петрович,

т.в.о. завідувача кафедри тактичної підготовки ННІ № 3,
кандидат наук з фізичного виховання та спорту,
майстер спорту України з боротьби «самбо»,
доцент, підполковник поліції.

СУЧАСНІ НЕБЕЗПЕКИ В ІНТЕРНЕТІ ТА СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ ДЛЯ ДІТЕЙ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Інформаційна безпека - це захист життєво важливих інтересів суспільства і держави. Неправдива, неповна інформація може завдати шкоди. Це особливо актуально в наші дні, коли інформаційна війна набирає обертів, а в мережі з'являється дедалі більше злочинців і фейків, що викликають міжособну ворожнечу.

Згідно Закону України № 2160-IX заборонено поширювати в мережі Інтернет:

1. Інформацію про направлення, переміщення зброї, озброєння та бойових припасів в Україну, у тому числі про їх переміщення

територією України, якщо така інформація не розміщувалася у відкритому доступі або в офіційних джерелах від країн-партнерів, вчинене в умовах воєнного або надзвичайного стану.

2. Інформацію про переміщення, рух або розташування Збройних Сил України чи інших утворених відповідно до законів України військових формувань, за можливості їх ідентифікації на місцевості, якщо така інформація не розміщувалася у відкритому доступі Генеральним штабом Збройних Сил України [1].

Окрему увагу варто приділити дітям: у кризові часи дорослі зосереджені на розв'язанні нагальних проблем і не завжди мають час для спілкування з дітьми. Тож смартфони та інтернет стають для дітей способом отримати відповіді та увагу, яких вони потребують. А у воєнний час, коли руйнується відчуття безпеки - виникає ще більше запитань і побоювань. Агресори намагаються зібрати якомога більше інформації через відкриті джерела в інтернеті та пости в соціальних мережах. Вони можуть отримати інформацію про цивільну інфраструктуру і військові пересування, встановивши довіру через листування або залякуючи дітей і підлітків. Часом діти не сприймають ці дії як загрозу і не розуміють своєї відповідальності за подібні дії, які можуть призвести до трагічних наслідків [2].

Поліція вже зафіксувала випадки, коли окупанти використовували інтернет для залучення неповнолітніх до збору інформації про розташування стратегічно важливих об'єктів. Тому важливо пояснити дітям, що безпека в Інтернеті так само важлива, як і правила безпечної поведінки в реальному житті.

Міністерство культури та інформаційної політики України спільно з Українським центром стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки та Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України пропонують поради, які допоможуть захистити дітей від небажаних контактів в Інтернеті.

Основне правило – розмовляти з дітьми про кібербезпеку: треба розповідати дітям про небезпеки спілкування з незнайомцями в Інтернеті та можливі наслідки; нагадуйте дітям про те, що не слід розміщувати приватні фотографії, розкривати особисту інформацію (адреси, номери телефонів та інші персональні дані) в соціальних мережах, месенджерах або чатах, а також брати участь в онлайн-опитуваннях; обговорюйте із дитиною інформацію, яку вона прочитала в інтернеті та поговоріть про фальшиві новини [3].

Список використаних джерел

1. Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо забезпечення протидії

несанкціонованому поширенню інформації про направлення, переміщення зброї, озброєння та бойових припасів в Україну, рух, переміщення або розміщення Збройних Сил України чи інших утворених відповідно до законів України військових формувань, вчиненому в умовах воєнного або надзвичайного ста : Закон України від 24.03.2022 р.

2. Центр громадського здоров'я моз україни. вплив стресу на організм дитини. чим можуть допомогти батьки і коли варто звертатися до лікаря. URL: <https://phc.org.ua/news/vpliv-stresu-na-organizm-ditini-chim-mozhut-dopomogti-batki-i-koli-var-to-zvertatisya-do> (дата звернення: 18.03.2024).

3. Київська обласна військова адміністрація. кібербезпека під час війни: як захистити дитину в інтернеті. URL: <https://koda.gov.ua/kiberbezpeka-pid-chas-vijny-yak-zahystyty-dytnu-v-interneti/> (дата звернення: 18.03.2024).

ПОСДІНЦЕВ Ігор,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
за спеціальністю «Правоохоронна діяльність»,
курсант 203 н.гр. ННІ № 3, рядовий поліції.

Науковий керівник:

ВЕРБОВИЙ Василь Петрович,

т.в.о. завідувача кафедри тактичної підготовки ННІ № 3,
кандидат наук з фізичного виховання та спорту,
майстер спорту України з боротьби «самбо»,
доцент, підполковник поліції

ПОРЯДОК ПОВОДЖЕННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ПРИ ВИЯВЛЕННІ ПРОТИТАНКОВИХ МІН

В умовах воєнного стану в країні поліцейські підрозділи працюють в напружених бойових та з ризиком для життя умовах. Після деокупації території, на якій велись активні бойові дії, все частіше почали виявляти велику кількість боєприпасів, мін та нездетонованих пристроїв ураження.

Поліцейські одні з перших виїжджають на місце виявлення протитанкових мін. Безумовно, вони мають знати порядок поведження з такими предметами [1].

Найчастіше виявляють такі протитанкові міни:

1. Протитанкова міна ТМ-62М є найбільш поширеною в застосуванні. Призначена для виведення з ладу гусеничної і колісної військової техніки за рахунок руйнування їх ходової частини. Вибух відбувається у момент наїзду колеса (катка) на детонатор міни та

розбиває 3-6 траків у танка, приводить у повну непридатність опорний каток танка і його балансир.

2. Протитанкові міни ТМ-62П, ТМ-62Д призначені для виведення з ладу гусеничної та колісної техніки противника. У момент наїзду колеса (катка) на детонатор міни відбувається вибух, який пошкоджує ходову частину техніки [2].

Найчастіше протитанкові міни застосовуються:

- у вузлах (осередках) загороджень, які розташовуються на ділянці місцевості (дороги), в дефіле (тіснині), ущелині тощо з прилеглими обходами та об'їздами, у напрямку найбільш ймовірного просування противника;

- у інженерних загородженнях, встановлених на місцевості в поєднанні з існуючими перешкодами, з метою затримання просування противника або змушення його рухатися у іншому напрямку;

- у мінно-вибухових загородженнях, які є системою мінних полів, груп мін, одиночних мін і зарядів вибухової речовини, установлених на місцевості і об'єктах;

- у мінних полях (ділянка місцевості (акваторії), на якій у певному порядку або безсистемно встановлені міни одного або декількох типів);

- у групах мін (декілька установлених на обмеженій по площі ділянці місцевості однотипних чи різнотипних мін);

- у фугасах (це певна кількість вибухових матеріалів, штатних боєприпасів тощо, призначених для ураження фугасною дією вибуху) [3].

Порядок дій правоохоронців при виявленні вибухонебезпечних предметів:

1. Оцінка ситуації:

- першочергово: забезпечити власну безпеку та безпеку оточуючих;

- оцінити ризики та масштаби ймовірної загрози;

- визначити тип вибухонебезпечного предмета (за наявності знань);

- огородити небезпечну зону та евакуювати людей;

- зв'язатися з диспетчерською службою та повідомити про виявлення вибухонебезпечного предмета.

2. Забезпечення безпеки.

Поліцейські повинні:

- охороняти місце події;

- перекрити доступ до місця події та не допускати до небезпечної зони сторонніх осіб;

- забезпечити охорону вибухонебезпечного предмета до прибуття фахівців.

3. Вжиття заходів з ідентифікації:

- за можливості ідентифікувати тип вибухонебезпечного предмета;

- не намагатися самостійно знешкодити або перемістити предмет;

- дочекатися прибуття фахівців з вибухотехніки.

4. Співпраця з фахівцями-вибухотехніками.

Поліцейські повинні надати інформацію фахівцям-вибухотехнікам таку інформацію:

- детально розповісти про виявлений предмет;

- описати його зовнішній вигляд, розмір, місцезнаходження;

- повідомити про будь-які підозрілі дії або події, пов'язані з предметом.

5. Документування:

- провести обстеження місця події та скласти протокол огляду місця події;

- зафіксувати (фото- та відеоматеріали);

- опитати свідків;

- провести розслідування для встановлення причин та обставин події.

Важливо: не торкатися та не переміщувати вибухонебезпечний предмет; не намагатися самостійно його знешкодити [4].

Ураховуючи складність та потенційну небезпеку виявлення та знешкодження протитанкових мін, інших вибухонебезпечних предметів, варто акцентувати увагу на необхідності проведення додаткових занять та навчань поліцейських з вибухотехніки.

Список використаних джерел

1. Національна поліція України: офіц. сайт. URL : <https://www.npu.gov.ua/>

2. Державна служба України з надзвичайних ситуацій : офіц. сайт. URL: <https://www.dsns.gov.ua/>

3. Дідур О.Л., Шевенко М.С. Міни : посібник військовослужбовцю ЗСУ, НГУ, ТрО України. 2-ге вид-ня, доповнене та розширене. Київ-Львів, 2022. 296 с.

4. Настанова з подолання (маркування) інженерних загороджень : наказ командувача Сил підтримки Збройних Сил України від 12.10.2020 №69.

ПРОКОЛІЙ Марина,
здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
за спеціальністю «Психологія»,
курсант 207 н.гр. ННІ № 3, рядовий поліції.

Науковий керівник:
БИКОВА Ганна Володимирівна,
доцент кафедри спеціальної фізичної підготовки,
кандидат наук з фізичного виховання і спорту,
підполковник поліції

СУЧАСНІ ПИТАННЯ УДОСКОНАЛЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Завдання удосконалення фізичної підготовки фахівців сектору безпеки й оборони України в умовах воєнного стану є актуальним дослідженням, в рамках якого розглядаються інноваційні підходи до оптимізації фізичної підготовки особового складу. Це передбачає інтеграцію сучасних наукових методик у фізичні тренування, що враховують специфіку воєнно-професійної діяльності.

Основні напрямки досліджень включають аналіз фізіологічних та психологічних аспектів фізичної підготовки, розробку індивідуально адаптованих програм тренувань, використання передових технологій у вимірюванні та аналізі фізичної форми, а також оптимізацію методів відновлення після тренувань та бойових дій.

Важливим аспектом є також психофізіологічна стійкість та адаптивність фахівців до стресових ситуацій, що вимагає розвитку спеціальних програм психологічного тренування та підтримки психічного здоров'я.

Крім того, дослідження спрямовані на вивчення оптимальних методів харчування та фізичного відпочинку для забезпечення максимальної ефективності тренувань та підтримки загального здоров'я фахівців.

Ці інноваційні підходи враховують специфіку воєнно-професійної діяльності та спрямовані на підвищення загальної бойової готовності та оптимізацію виконання завдань в умовах воєнного конфлікту. У контексті постійної загрози війни в Україні вдосконалення фізичної підготовки фахівців сектору безпеки та оборони є пріоритетним завданням. Це вимагає глибокого наукового аналізу та досліджень, спрямованих на розробку та впровадження

ефективних підходів до тренувань та підвищення бойової готовності особового складу.

Дослідницькі роботи зосереджуються на вивченні фізіологічних, психологічних та технологічних аспектів фізичної підготовки. Це включає аналіз впливу фізичних вправ на організм, розробку індивідуалізованих тренувальних програм, використання передових технологій у моніторингу та аналізі фізичної активності, а також вдосконалення методів відновлення після тренувань та бойових дій.

Науковий підхід також передбачає аналіз міжнародного досвіду та інтеграцію найкращих практик у військовій фізичній підготовці. Це дозволяє використовувати оптимальні стратегії та методики, які були успішно перевірені в аналогічних ситуаціях.

Психологічна складова також має велике значення у підготовці фахівців, оскільки забезпечує їхню готовність до стресових ситуацій та дії в екстремальних умовах. Дослідження в цій області спрямовані на розробку методів підвищення психологічної стійкості та впровадження психологічних тренувань.

Технологічні інновації, такі як використання віртуальної реальності та інтерактивних тренажерів, дозволяють створити реалістичні умови для тренувань, що максимально відповідають реальним бойовим ситуаціям.

У контексті надзвичайних обставин, зумовлених воєнним станом в Україні, важливо враховувати специфіку викликів, що стоять перед фахівцями сектору безпеки й оборони. Такі умови вимагають не лише високого рівня фізичної підготовки, але й гнучкості, стресостійкості та здатності працювати в умовах підвищеної небезпеки.

Особлива увага також звертається на аспекти колективної підготовки, командної співпраці та взаємодії між різними підрозділами сектору безпеки та оборони. Розвиток таких навичок відіграє важливу роль у забезпеченні успішного виконання стратегічних завдань у воєнних умовах.

Також необхідно вивчити та врахувати здатність до адаптації до швидкозмінюючих сценаріїв бойових дій, що вимагає розробки гнучких стратегій фізичної підготовки та дієвих механізмів адаптації до нових умов.

Нарешті, важливою складовою є постійне вдосконалення методів навчання та оцінки фізичної готовності, з метою забезпечення

ефективного використання доступних ресурсів та досягнення оптимальних результатів.

Враховуючи ці аспекти, удосконалення фізичної підготовки фахівців сектору безпеки й оборони в умовах воєнного стану стає комплексним завданням, яке вимагає інтегрованого підходу, наукової обґрунтованості та системності дій.

Список використаних джерел

1. Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України: наказ МВС України від 26.01.2016 р. № 50 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0260-16>.

2. Ельвіра Жуковська. ТОП-3 системи для онлайн-навчання // Osvita.ua: сайт. URL: <https://osvita.ua/news/71748/>

3. DCAF – Geneva Centre for Security Sector Governance URL: <https://www.dcaf.ch/filesPDF>

РАЩЕНКО Максим,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
за спеціальністю «Психологія»,
курсант 104 н.гр. ННІ № 3, рядовий поліції.

Науковий керівник:

ОХРИМЕНКО Іван Миколайович,

професор кафедри юридичної психології,
д.ю.н., професор, підполковник поліції.

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ВОГНЕПАЛЬНОЇ
ЗБРОЇ ПОЛІЦЕЙСЬКИМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

3 24 лютого 2022 року в Україні було ведено воєнний стан через повномасштабне вторгнення російських військ на територію нашої держави. В цей час актуальності набуло питання використання вогнепальної зброї поліцейськими та цивільними громадянами України, адже законодавчо дане питання ще далеке від досконалості. Через правовий статус воєнного стану на території нашої держави було внесено зміни в значну частину нормативно-правовий актів, в той же час процес застосування зброї поліцейськими та громадянами на практиці має ряд труднощів. Супротив загарбнику відбувається в різний спосіб, і кожен сьогодні знаходиться на своєму «фронті»: хтось зброєю в руках захищає нашу землю на передовій або в теробороні; хтось бере участь у роботі волонтерських загонів; хтось тримає освітянський фронт, допомагає у військово-медичних закладах, опікується залишеними та покинутими тваринами тощо. В Україні важливу роль має питання забезпечення особистої безпеки та

захищеності працівників правоохоронних органів та громадян. Тому поліцейським необхідно постійно бути готовими до професійного втручання в ту чи іншу ситуацію, яка виникає як під час виконання ним своїх службових обов'язків так і поза ними. Звичайно, не всі правопорушення поліцейські можуть припинити без застосування поліцейських заходів. Ось чому поліцейські, виконуючи свої службові обов'язки щодо захисту прав та свобод людини, змушені застосовувати у межах наданих їм повноважень запобіжні заходи та заходи примусу, для того, щоб запобігти загрозам у сфері публічної безпеки і порядку. Відповідно до закону «Про Національну поліцію» найсуворішим заходом примусу є застосування вогнепальної зброї. Тому дуже важливим є дотримання вимог законодавства працівниками поліції з метою недопущення перевищення повноважень і завдання шкоди.

На сьогодні криміногенна ситуація в Україні є небезпечною, загрозливою та ризиковою не лише для державних інститутів, а й для усього населення країни. Під час воєнного стану правоохоронні органи працюють в посиленому режимі, ситуаційні центри переведено на посилений варіант несення служби. Вони цілодобово здійснюється збір та узагальнення інформації. Поліція забезпечує патрулювання вулиць, перевірку документів у підозрілих осіб, а в разі потреби – має право проводити огляд речей, транспортних засобів, багажу тощо, насамперед за наявності фактів вчинення особливо тяжкого чи тяжкого злочину, коли злочинець втікає із застосуванням транспортного засобу; якщо особа чинить збройний опір; для припинення спроби заволодіти вогнепальною зброєю.

Через бойові дії більшість осіб не може себе відчувати в комфортному психологічному стані, зокрема, через постійні обстріли, вибухи тощо. Враховуючи велику кількість зброї на руках населення та підвищеного рівня небезпеки, у зв'язку із збройною агресією росії проти України, рівень злочинності постійно зростає, саме це спонукає поліцейських діяти більш рішуче й ефективно попереджувати і припиняти такі небезпечні діяння, часто із застосуванням вогнепальної зброї. На такі ситуації достатньо критично реагують засоби масової інформації та контрольні-наглядові гілки влади. Нажаль, ситуації із застосуванням вогнепальної зброї поліцейськими є не поодинокими, і тому доводиться робити вибір, застосувати вогнепальну зброю, а потім стати учасником кримінального провадження через перевищення службових повноважень або ж отримати травми чи взагалі загинути. У мирний час, поліцейські діють у визначеному законом порядку. Їм

дозволено застосовувати такі заходи примусу, які фізичний вплив (сила), спеціальні засоби (кijки, кайданки, засоби сльозогінної та драгівної дії тощо), вогнепальна зброя. Але, під час дії воєнного стану, у разі необхідності відбиття нападу або при затриманні особи, яка вчинила правопорушення та/або чинить опір поліцейському, він має право використати як заходи примусу, так і підручні засоби. Також, правоохоронним органам надано право застосовувати заходи примусу до осіб, які беруть участь у збройній агресії проти України без урахування окремих обмежень та заборон, визначених законом. Зокрема, дозволяється застосування заходів примусу без попередження, нанесення ударів спеціальними засобами без обмежень щодо локації їх нанесення, а також застосування вогнепальної зброї. Закріплення на законодавчому рівні найбільш суворого заходу примусу – це позитивний момент законодавства і такий, що відповідає міжнародним правовим актам щодо застосування вогнепальної зброї. Окрім позитивних моментів законодавства, окремі питання вимагають додаткового правового регулювання та роз'яснення. Блокпост під час війни – це об'єкт підвищеного ризику. Завдання кожного працівника поліції – мінімізувати цей ризик і не створювати додаткових проблем для інших учасників дорожнього руху. Воєнний стан не означає всюдозволеність прав поліцейського, проте в умовах війни важливо знайти баланс між вимогами безпеки службовців на посту, оборони України і правами та свободами кожної людини, яка такий блокпост перетинає. Необхідність теоретичних обґрунтувань і вдосконалення правового регулювання застосування працівниками поліції вогнепальної зброї, підвищення кваліфікації в інтересах покращення слідчої практики, співвіднесені з сучасними реаліями, є в умовах воєнного стану життєво важливою практикою. Під час дії повномасштабного вторгнення залишається досі невирішеним ряд питань, що пов'язані з підставами застосування вогнепальної зброї та кваліфікацією дій поліцейських після застосування вогнепальної зброї. Також, норми, що врегульовують застосування зброї поліцейськими, закріплюють список випадків застосування зброї, у тому числі і відповідальність за наслідки, які можуть настати в результаті точного дотримання положень.

Загалом, слід зазначити, що проблематика застосування поліцейським вогнепальної зброї в умовах воєнного стану потребує подальшого дослідження та вивчення, оскільки поліцейський часто перебуває в екстремальних умовах, за яких постає необхідність застосування зброї. Основна мета застосування вогнепальної зброї

полягає в захисті життя як поліцейських, так і інших осіб, яким загрожує небезпека. Безперечно, що вогнепальна зброя є предметом підвищеної небезпеки та вимагає уважного та компетентного поводження з нею та її застосування. На нашу думку, для вирішення даного питання слід здійснити ряд дій, із удосконалення нормативно-правової бази, пов'язаної із застосуванням вогнепальної зброї, а також чіткого роз'яснення змін, які були внесені до ст. 42 Закону України «Про Національну поліцію», щодо оцінки рівня опору поліцейському та уточнення переліку підручних засобів, які він має право використати. Невиконання встановлених вимог, перевищення повноважень або, навпаки, незастосування зброї при необхідності, може призвести до жаклих наслідків. Тому положення законодавства, що регулюють умови застосування зброї, повинні бути чіткими та зрозумілими. В даному випадку доречно доводити інформацію не тільки до працівників поліції, а й до населення аби уникати в подальшому виникнення резонансних та гучних справ із незаконним застосуванням зброї правоохоронцями.

РОМАНОВИЧ Ангеліна,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
за спеціальністю «Ювенальна превенція»,
курсант 103 н.гр. ННІ № 3, рядовий поліції.

Науковий керівник:

ГЕЛЕМЕЙ Микола Олегович,

старший науковий співробітник відділу
організації наукової діяльності та захисту
прав інтелектуальної власності,
к.ю.н., доцент, капітан поліції

ВЗАЄМОДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ З ІНШИМИ СУБ'ЄКТАМИ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

В умовах збройної агресії сьогодення, питанням забезпечення публічної безпеки та порядку приділяється достатньо багато уваги, оскільки це має важливе значення для демократичного державного та суспільного розвитку, формування громадянського суспільства та його

інститутів, а також безпеки та збереження людських життів громадян. Вирішення проблем забезпечення публічної безпеки та порядку має пріоритетне значення в системі завдань, що ставляться перед державними органами України, у тому числі органами Національної поліції.

Повномасштабне вторгнення країни-агресора на території країни змусило сили захисту та оборони швидко реагувати на зміну оперативної обстановки в країні залучаючи всі наявні сили, засоби й резерви. Як наслідок, введений воєнний стан вимагав від правоохоронців здійснення розширених повноважень, компетенцій та обов'язків, які б закріплювались на законодавчому рівні [1].

Правовий режим воєнного стану передбачає надання додаткових повноважень окремим органам державної влади та здійснення виконавчої влади органами військового командування. виявляється необхідним з'ясувати яких саме органів влади це стосується та дослідити, якими повноваженнями їх наділяє держава на період тривання режиму воєнного стану [3].

Слід зазначити, що порядок взаємодії Національної поліції України з Державною службою України з надзвичайних ситуацій та Національною гвардією України під час виконання спільних заходів із запобігання і реагування на надзвичайні ситуації, пожежі та небезпечні події визначається Інструкцією про порядок взаємодії між Державною службою України з надзвичайних ситуацій, Національною поліцією України та Національною гвардією України у сфері запобігання і реагування на надзвичайні ситуації, пожежі та небезпечні події, затвердженою наказом Міністерства внутрішніх справ України від 22 серпня 2016 року № 859 [5]. Розглядаючи особливості форм взаємодії Національної поліції України з іншими суб'єктами сектору безпеки і оборони, необхідно відзначити, що відповідно до ст. 16 Закону України «Про Національну поліцію України» на останню під час введення правового режиму воєнного стану покладається вирішення завдань, пов'язаних із запровадженням і здійсненням заходів за призначенням та специфікою їхньої діяльності [2].

Водночас, розглядаючи інший напрям взаємодії Національної поліції України з іншими суб'єктами сектору безпеки і оборони щодо забезпечення охорони громадського порядку та безпеки в умовах воєнного стану, можна констатувати, що правове забезпечення має часткове правове відображення, яке, на жаль, також не в повному обсязі відображає особливості взаємодії в умовах воєнного часу. Так, відповідно до наказу МВС України від 10.08.2016 № 773 основними

формами взаємодії Національної поліції України та Національної гвардії України під час забезпечення (охорони) публічної (громадської) безпеки і порядку є: 1) спільне патрулювання нарядами вулиць, площ, парків, скверів, вокзалів, аеропортів, морських та річкових портів, інших публічних (громадських) місць; 2) забезпечення (охорони) публічної (громадської) безпеки і порядку під час проведення зборів, мітингів, вуличних походів, демонстрацій, інших масових та спортивних заходів, а також під час заходів у публічних (громадських) місцях за участю осіб, щодо яких здійснюється державна охорона; 3) проведення спільних заходів з метою стабілізації оперативної обстановки в разі її загострення в межах території однієї чи декількох адміністративно-територіальних одиниць [6].

Таким чином, на нашу думку, для налагодження співпраці та підвищення ефективності взаємодії під час несення служби в умовах воєнного стану слід виокремити наступні напрямки, серед яких:

- необхідність координації та співпраці: умови воєнного стану створюють складні виклики для всіх підрозділів правоохоронних органів;

- обмін інформацією (ефективна взаємодія вимагає постійного обміну інформацією, зокрема розвідувальної, аналізу ситуації на місцевому рівні, а також спільне планування та координацію операцій);

- спільне планування та оперативна діяльність (проведення операцій мають вирішальне значення з врахуванням спільної стратегії та тактики дій для ефективного контролю ситуації);

- підтримка публічної безпеки та порядку;

- охорона критично важливих об'єктів, зокрема інфраструктура, об'єкти енергетики, транспорту тощо;

- запобігання та реагування на загрози тероризму та злочинності;

- підтримка військових операцій (під час воєнного стану підрозділи Національної поліції можуть брати участь у підтримці військових операцій, забезпечуючи безпеку на внутрішніх лініях зв'язку, контролюючи переміщення осіб та ресурсів, та забезпечуючи іншу підтримку військовим підрозділам. Це може включати охорону тилкових зон, захист критичних об'єктів і інфраструктури, а також надання допомоги в оперативній діяльності під час проведення військових операцій).

Важливою частиною цієї взаємодії є спільне планування і координація дій між різними військовими та правоохоронними підрозділами для досягнення спільних цілей і завдань.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про національну безпеку України» від 21.06.2018. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 31, ст. 241. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення: 21.04.2022).

2. Закон України «Про Національну поліцію України» від 02.07.2015. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 40–41, ст. 379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 21.04.2024).

3. Закон України «Про правовий режим воєнного стану» від 12.05.2015. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 28, ст. 250. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> (дата звернення: 21.04.2024).

4. Організація взаємодії підрозділів Національної поліції під час проведення досудового розслідування: навч. посібник / О. П. Бойко, О. Ф. Кобзар, В. В. Рогальська, Н. П. Черняк. – Дніпро: ДДУВС, 2017. – 84 с.

5. Про затвердження Інструкції про порядок взаємодії між Державною службою України з надзвичайних ситуацій, Національною поліцією України та Національною гвардією у сфері запобігання і реагування на надзвичайні ситуації, пожежі та небезпечні події : наказ МВС України від 22.08.2016 № 859. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1254-16> (дата звернення: 21.04.2024).

6. Про затвердження Порядку організації взаємодії Національної гвардії України та Національної поліції України під час забезпечення (охорони) публічної (громадської) безпеки і порядку : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 10.08.2016 № 773. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1223-16> (дата звернення: 21.04.2024).

7. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25 березня 2021 року «Про Стратегію воєнної безпеки України» : Указ Президента України від 25.03.2021 № 121/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/121/2021#n9> (дата звернення: 21.04.2022).

СЕМА Вікторія,
здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
за спеціальністю «Психологія»,
студентка 202 СПС н. гр. ННІ №3.

Науковий керівник:
ВЛАСЕНКО Софія Борисівна,
доцент кафедри юридичної психології,

ДО ПРОБЛЕМИ КОМУНІКАТИВНИХ ЯКОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ СУЧАСНОГО КЕРІВНИКА

У сучасному світі, що піддається конкурентному тискові, успішна реалізація стратегій та досягнення поставлених цілей неможлива без ефективної комунікації. Дослідження комунікативних здібностей сучасних керівників є актуальною та важливою ініціативою у контексті суспільного розвитку. Розуміння ролі комунікації у вирішенні конфліктів та побудові позитивних міжособистісних відносин може сприяти покращенню ефективності управління та впровадженню нових підходів до вирішення проблем. Дана доповідь присвячена вивченню важливості та впливу комунікативних якостей сучасного керівника на ефективність управління та стан організаційної комунікації.

Комунікація розглядається як явище, вбудоване в культурно-історичний контекст, де людина засвоює знання про світ, взаємодіє з навколишнім середовищем і виявляє свої індивідуальні особливості, такі як функціональність нервової системи, ментальні та емоційні риси, моральні принципи, характеристики вольової сфери, потреби, інтереси, здібності [4].

Сучасні дослідження, які поєднують теоретичні концепції та практичний досвід, підтверджують необхідність врахування як діяльнісних, так і особистісних аспектів у професійній підготовці фахівців різних галузей, зокрема з акцентом на розвиток комунікативних навичок. Зазначається, що розвиток комунікативної компетентності для професійної адаптації представляє собою складну педагогічну проблему. Її ефективне вирішення вимагає відповідного психолого-педагогічного супроводу.

Серед учених, які розглядали поняття комунікативної якості можемо виділити: О. Уваркіну, яка зазначала, «комунікативні якості є вольовими характеристиками та рисами характеру, які відображають якісне ставлення особистості до інших осіб, сприяючи ефективному формуванню комунікативної культури» [7].

О. Корж наголошує на значущості гнучкості у спілкуванні, емпатії та рефлексивності серед ключових комунікативних якостей. Наукові дослідження підтверджують, що гнучкість у спілкуванні відображає майстерність у володінні мовою та здатність адаптувати комунікацію до конкретної ситуації. За думкою автора, емпатія сприяє позитивним змінам у взаємодії під час професійного спілкування і сприяє формуванню особистості [3].

У підручнику Л. Карамушки комунікативну компетентність описують як здатність ефективно пристосовуватися до різних ситуацій і майстерно використовувати як вербальні, так і невербальні засоби соціальної взаємодії [2].

Згідно із дослідженнями О. Стукала, “комунікативні якості можна розділити на дві категорії в залежності від виду комунікативної діяльності: вербальні, які відображають рівень мовної культури фахівця, та невербальні, що відображають здатність до використання немовних засобів, емоційну культуру та уміння керувати своїм темпераментом” [6].

Г. Медведь визначає ключові комунікативні характеристики, які мають формуватися у майбутніх спеціалістів для покращення ефективності професійного спілкування [1]. До таких належать: ввічливість, емпатія, ініціативність, комунікабельність, рефлексивність, урівноваженість, тактовність, толерантність.

Узагальнюючи вищевикладене можемо стверджувати, що комунікативні якості є важливими для успішного керівництва у будь-якій сфері. Особистість керівника відіграє ключову роль у формуванні цих якостей, включаючи емпатію, вміння слухати та чітко висловлювати думки. Розвиток комунікативних якостей виявляється ключовим фактором успішної професійної реалізації та соціальної взаємодії. Комунікативна компетентність керівника визначається його здатністю розбиратися у ситуаціях комунікації на професійному рівні, наявністю необхідних знань та вмінь для ефективного обміну інформацією, а також здатністю висловлювати свої думки, ідеї та цінності.

Беручи до уваги актуальність теми та наявність нерозкритих питань в межах даної проблеми, вважаємо доцільним продовжити теоретико-емпіричну роботу у даному напрямку.

Список використаних джерел

1. Медведь Г. М. Формування професійної комунікативної культури майбутніх інженерів зв'язку. Київ, 2010. 251 с.
2. Карамушка Л. М. Психологія управління: навч. посіб. Київ: Міленіум, 2003. 344 с.
3. Корж О. Ю. Комунікативні якості майбутніх лікарів. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/nvd_2011_3_11.pdf (дата звернення: 01.04.2024).
4. Костюк Г. С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток. Київ, 1989. 608 с.
5. Психологічний словник / За ред. В. І. Войтка. Київ: Либідь, 1982. 215 с.

6. Стукало О. А. Комунікативні якості викладача як фактор удосконалення професійного спілкування. URL: http://www.nbuu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Pfto/2009_5/fil/les/ped905_63.pdf (дата звернення: 01.04.2024).

7. Уваркіна О. В. Формування комунікативної культури студентів вищихмедичних закладів освіти в процесі вивчення психолого-педагогічних дисциплін: Київ, 2003. 193с.

СИДОРУК Ольга,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра за спеціальністю «Правоохоронна діяльність», курсант 204 н.гр. ННІ № 3, рядовий поліції.

Науковий керівник:

ЛИТВИН Вікторія Вікторівна,

старший науковий співробітник наукової лабораторії з проблем превентивної діяльності та запобігання корупції ННІ №3, к.ю.н., лейтенант поліції.

ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ НА ТЕРИТОРІЇ МАСОВИХ ПОХОВАНЬ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Військові дії, які вже третій рік відбуваються на території України, внесли значні корективи в життя всіх українців. Режим дії воєнного стану, запроваджений 24 лютого 2022 року, торкнувся не лише соціально-побутових аспектів, а й кримінально-правової сфери. Зокрема, вимушені констатувати, що Кримінальний процесуальний кодекс не був адаптований до запровадження воєнного стану, що зумовило необхідність внесення змін до деяких положень, зокрема Кримінального процесуального кодексу.

Після масової деокупації української території дедалі більшого значення набувала інформація про ексгумацію знайдених загиблих. Саме так у медіа називають дії, що проводилися в Ізюмі та Лимані на звільненій Харківщині.

Огляд трупа пов'язаний з ексгумацією є слідчою (розшуковою) дією, що полягає у виїманні трупа з відомого місця поховання в землі чи в іншому місці з метою його судово-медичного дослідження, а також у тих випадках, коли первинне судово-медичне дослідження цього трупа було проведене неповно або виникли нові серйозні обставини для перевірки обставин кримінального правопорушення шляхом дослідження раніше похованого трупа. Щодо процесуального

порядку, то слід зазначити, що ексгумація трупа здійснюється за постановою прокурора, саме ж виконання постанови покладається на службових осіб органів місцевого самоврядування. Після проведення ексгумації і необхідних досліджень поховання здійснюється в тому самому місці з приведенням могили в попередній стан. Під час ексгумації судово-медичним експертом можуть бути вилучені зразки тканини і органів або частини трупа, необхідні для проведення експертних досліджень. Він є важливим учасником цієї дії, оскільки саме судово-медичний експерт має спеціальні знання, які необхідні для огляду трупа, вилучення зразків тканини й органів або частини трупа, проведення експертизи тощо [1].

Слід зазначити, що процесуальний порядок дозволяє проводити огляд трупа (ексгумацію) за постановою прокурора. Може покладатись ця процедура на місцеві органи самоврядування. Все інше варто називати оглядом місця події. На сьогодні, якщо виявлено останки цивільних осіб, або військовослужбовців, частіше всього приймається рішення відправляти їх до судово-медичних експертних установ.

Правова регламентація цих дій міститься у п. 1.6 Інструкції про проведення судово-медичної експертизи, затвердженої Наказом МОЗ від 17.01.1995 № 6, де визначено, що «фахівці судово-медичні експерти можуть залучатися у встановленому законом порядку до участі в початкових та інших слідчих діях: огляду трупів на місці події (знайдення), ексгумації, вилучення зразків та інших» [2]. Звісно, що речі, які важливі для встановлення обставин події можуть бути вилучені.

Кримінальний процесуальний кодекс визначає й порядок огляду місця події разом з виявленим турпом. Оглядом трупа є окрема процесуальна слідча дія, яка проводиться слідчим та/або прокурором на місці події за обов'язкової участі судово-медичного експерта або лікаря і полягає у безпосередньому розпізнаванні зовнішніх ознак трупа з метою виявлення та фіксації відомостей про обставини вчинення злочину [1].

Зважаючи на особливості проведення оглядів у місцях масових поховань, наголошуємо, що в умовах воєнного стану ця слідча (розшукова) дія може проводитися без участі понятих, але з обов'язковою безперервною відеофіксацією. Невідкладно після проведення вищезазначеної слідчої (розшукової) дії слідчий зобов'язаний внести відомості до ЄРДР та повідомити прокурора про початок досудового розслідування, не пізніше ніж протягом 24 годин.

Вважаємо за потрібне розглянути пропозицію щодо внесення зміни до статті 237 Кримінального процесуального кодексу України, доповнивши її додатковою частиною, яка регулюватиме процес огляду на територіях масових поховань.

Список використаних джерел

1. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012. № 4651-VI // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>. (дата звернення 18.10.2023)
2. Інструкція про проведення судово-медичної експертизи : наказ від 17 січня 1995 р. № 6. Міністерство охорони здоров'я України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0254-95#top>.
3. Галаган В. І., Кулик М. Й., Моргун Н. С., Терещенко Ю. В. Огляд трупа, пов'язаний з ексгумацією, у кримінальному провадженні України : навч. посібник. Київ, 2018. 113 с.

СИЧЕВСЬКИЙ Володимир,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
за спеціальністю «Правоохоронна діяльність»,
курсант 102 н.гр. ННІ № 3, рядовий поліції.

Науковий керівник:

ЛИТВИН Вікторія Вікторівна,

старший науковий співробітник наукової
лабораторії з проблем превентивної
діяльності та запобігання корупції ННІ №3,
к.ю.н., лейтенант поліції

**НАДІЙНІСТЬ ТА СПОКІЙ: ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ПОРЯДКУ В ПЕРІОД ДІЇ
ВОЄННОГО СТАНУ**

З введенням режиму воєнного стану та відбиттям збройного вторгнення противника на українській території питання забезпечення публічної безпеки та порядку набуло неабиякого значення. З метою захисту населення поліція долучилась до вивлення диверсіо-розвідувальних груп, захисту майна від мародерства, виявлення коригувальників, охорони цивільної інфраструктури масового скупчення людей тощо. Донині всі сили правоохоронних органів направлені на захист населення від будь яких протиправних посягань.

Воєнний стан - це особливий правовий режим, що вводиться в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній

цілісності та передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози, відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності, а також тимчасове, зумовлене загрозою, обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень [1].

Перш за все, важливо зазначити, що забезпечення публічної безпеки та порядку належить загалом до компетенції Національній Поліції України. Та, слід не забувати, що й інші сили безпеки та оборони відіграють ключову роль у забезпеченні безпеки населення та збереженні порядку.

З метою забезпечення спокою та формування відчуття надійності в населення слід зосередитися на наступних напрямках, які можуть бути виокремлені в певній стратегії забезпечення публічної безпеки та порядку:

1. робота над відновленням інфраструктури;
2. розробка та реалізація планів підтримки військових та ветеранів (соціальне та психологічне забезпечення, медичне та юридичне супроводження тощо);
3. протидія кібератакам та дезінформації;
4. протидія корупції та захист прав громадян;
5. удосконалення роботи правоохоронців з їх подальшою трансформацією під сучасні виклики;
6. формування порядку звітності влади перед населенням;
7. прогнозування та планування превентивних мір, що допоможуть не повторюватись помилкам, які виникали в період правоохоронної діяльності;
8. сприяння співпраці між силами оборони та захисту та ін. [2].

Отже, військові дії на території України стали серйозним викликом для українського народу. Проте, злагоджена робота правовиків, сил безпеки та оборони, підприємств, установ, організацій та самого населення сприяє тому, що Україна не здалась. З метою подальшої перемоги та повернення усіх інституцій до довоєнного періоду необхідно розробляти довгострокові стратегії, які дозволять не тільки забезпечити надійність та спокоем населення, а й сприятимуть публічній безпеці та порядку.

Список використаних джерел

1. Про Національну поліцію України: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>

2. Пусева М. Стратегічні напрями відновлення та розвитку транспортної інфраструктури України. (2023). *Економіка та суспільство*, (49) URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2322>

ТУЖАНСЬКА Дарія,
здобувач ступеня вищої освіти бакалавра ННІ
за спеціальністю «Ювенальна превенція»,
курсант 103 н.гр. № 3, рядовий поліції.
Науковий керівник:
ФЕДОРОВСЬКА Наталія Володимирівна,
старший науковий співробітник наукової
лабораторії з проблем превентивної діяльності
та запобігання корупції ННІ № 3, майор поліції

ДІЯЛЬНІСТЬ ПАТРУЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Повномасштабне вторгнення сусідньої країни-агресора внесло корективи не тільки в життя кожного громадянина, а і змусило керівництво України оперативно змінювати організаційно-правові аспекти регламентації діяльності державних інституцій. Відповідно, 24 лютого 2022 р. у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України та відповідно до п. 31 ч. 1 ст. 85 Конституції України та ст. 5 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» Верховною Радою України за № 2102-IX затверджено Указ Президента України за № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» [1].

Національна поліція також на законодавчому рівні зазнала зміни та поповнення до нормативно-правових актів, які регулюють її діяльність, внесено значну кількість змін, які регулюють функціонування цього органу в період воєнного стану.

Слід зазначити, що Законом України «Про національну поліцію» [2] під визначенням «забезпечення та здійснення заходів правового режиму воєнного стану» можна виділити наступні заходи:

- 1) посилений режим охорони публічного порядку та безпеки;
- 2) боротьба з диверсійно-розвідувальними силами;
- 3) охорона стратегічно важливих об'єктів і комунікацій життєдіяльності;

4) забезпечення взаємодії суб'єктів територіальної оборони;

5) сприяння діяльності військової адміністрації, судів, прокуратури, судових органів в період дії воєнного стану [3, с. 131].

Оскільки патрульним поліцейським довелося досить швидко прийняти нову реальність, з якою зіткнулося усе українське суспільство та українська держава і адаптуватись до цієї нової реальності та у тісній взаємодії з іншими правоохоронними та силовими підрозділами України почали брати активну участь в обороні України.

Так, патрульні поліцейські несли службу на стратегічно важливих блокпостах, розташованих на в'їздах та виїздах міст, при перетині адміністративних меж областей, особливо по маршруту ключових автошляхів України, в переважній більшості спільно із підрозділами територіальної оборони в подальшому із представниками Збройних Сил України.

Блокпост це дорожній укріплений контрольно-перепускний пункт із озброєною охороною, здатний самостійно тримати колову оборону та здійснювати контроль руху, перевірку та блокування людей і транспортні засоби.

До основних завдань поліцейських, які несуть службу на блокпосту входить:

- перевірка та огляд громадян, транспортних засобів, майна, які мають намір перетнути контрольно-перепускний пункт;
- перевірка документів громадян та транспортного засобу;
- виявлення диверсійно-розвідувальних груп країн-агресорів;
- виявлення каналів постачання зброї, боєприпасів, заборонених законом предметів;
- блокування здійснення пересування людьми певною територією (повного або часткового);
- забезпечення дотримання особами встановленої комендантської години на визначеній території;
- здійснення спостереження [4, с. 41].

Під час несення служби поліцейські патрульної поліції регулярно використовують інформаційно-комунікаційну систему «Інформаційний портал Національної поліції України» [5] (надалі – ІПНП) з метою отримання інформації майже про все: про злочинців, про ДТП, про зниклих безвісти та інше.

ІПНП містить в собі низку підсистем, серед яких слід окреслити три основні:

перша та одна з найголовніших підсистем – Інтегрована інформаційно-пошукова система ОВС України (надалі - ІПС). Для пошуку додаткової інформації про осіб, що є громадянами України, про іноземців та осіб без громадянства, про викрадені речі, про зброю, що перебуває у користуванні громадян та інше. До її складу входять ІП «Розшук», ІП «Річ», ІП «Втрачені документи», ІП «Угон», ІП «Мігрант» та багато інших. Саме ІПС найчастіше використовується поліцейськими під час воєнного стану з метою перевірки документів у підозрілих осіб, а зазвичай у них немає з собою паспорта або інших паперових документів, які б засвідчували особу;

друга – система централізованого управління нарядами поліції «ЦУНАМІ» з метою оптимізації роботи нарядів поліції, скорочення часу реагування нарядами поліції на звернення громадян та здійснення контролю за своєчасністю та якістю реагування нарядів поліції. Загалом дана система значно полегшила роботу патрульної поліції, а особливо під час воєнного стану, коли викликів поліції стало значно більше;

третя – ДБД «Арсенал», відомості щодо зброї, яка перебуває на озброєнні МВС, МО, МНС, АДПС, СБУ, ДПА, ДМС, ДДПВП та УДО. Наразі це одна з найголовніших баз даних, адже в умовах сьогодення, під час війни значну кількість зброї було введено в обіг, тому вона стає в нагоді доволі часто.

Важливим залишається питання про доставлення постанови про накладення адміністративного стягнення за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксованого в автоматичному режимі, в умовах воєнного стану, оскільки не маючи доступу до Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб працівники Департаменту патрульної поліції продовжують відправляти «листи щастя» за адресою місця реєстрації особи, а не за фактичним місцем проживання громадянина, з урахуванням відомостей про внутрішньо переміщених осіб [6, с. 93-95].

Контроль за дотриманням особами комендантської години та спеціального режиму світломаскування здійснюється патрульними, які підпорядковуються коменданту. Враховуючи, що в Україні комендантська година як спеціальний захід запроваджувалась відносно нечасто, відповідальність за її порушення у чинних нормативно-правових актах, зокрема в КУпАП, відсутня. Як наслідок, поліцейські складають на порушників комендантської години протоколи за ст. 185 («Злісна непокоря законному розпорядженню або вимозі

поліцейського, члена громадського формування з охорони громадського порядку та державного кордону, військовослужбовця») КУпАП.

Воєнний стан як особливий правовий режим, став підставою для надання органам Національної поліції повноважень посилити необхідні та законні заходи безпеки. Водночас із зовнішніми викликами, що породжені збройною агресією росії, викликають і внутрішні дестабілізаційні процеси (безконтрольність криміногенного середовища на окупованих територіях; грабування майна, яке залишилося без догляду тобто «мародерство»), що потребує від підрозділів та органів Національної поліції, зокрема патрульної поліції особливостей несення служби зважаючи на територіальну характеристику ведення бойових дій.

Разом з тим, за зверненням представників військових адміністрацій, виконавчих органів міських, сільських, селищних рад, керівників навчальних закладів екіпажі патрульної поліції Департаменту патрульної поліції здійснили понад 18 тис. супроводжень транспортних засобів, залучених до тимчасового переміщення (евакуації) дітей та осіб [7].

На деокупованих територіях або на територіях, де точаться активні бойові дії, наприклад, поліцейські проводять евакуацію громадян, рятуючи їх від артилерійських обстрілів тощо, доставляють в небезпечні райони гуманітарну допомогу (їжу, воду тощо). Групами «Білі янголи» в Донецькій, Запорізькій, Луганській, Харківській та Херсонській областях впродовж 2023 року евакуйовано 8834 особи, у тому числі 2057 дітей, надано першу медичну допомогу 293 особам, транспортовано до медичних установ – 358, доставлено 649,7 кг медикаментів, понад 610 тонн продуктів харчування, 49,4 тис. літрів питної води, більше ніж 212,5 тонни іншої гуманітарної продукції [8].

Підсумовуючи вищевикладене, слід зазначити, що важливою складовою діяльності патрульної поліції в умовах сьогодення є:

- контроль за дотриманням особами комендантської години та спеціального режиму світломаскування;
- евакуація населення з небезпечних територій («Білий янгол»);
- направлення гуманітарної допомоги в райони, де точаться активні бойові дії;
- фіксація фактів воєнних злочинів;
- обробка відомостей, що утворюються у процесі діяльності Національної поліції України та її інформаційно-аналітичного забезпечення.

Окрім того, серед пріоритетних завдань на щойно деокупованих територіях та у прифронтових територіях є запобігання фактам мародерства тощо.

Список використаних джерел

1. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 р. № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>.

2. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. № 580- VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.

3. Муляр Г.В. Діяльність органів національної поліції України в умовах правового режиму воєнного стану. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. 2023 № 61. URL: <https://doi.org/10.32841/2307-1745.2023.61.26>

4. Організація діяльності підрозділів Національної поліції України щодо забезпечення публічної безпеки і порядку в умовах воєнного стану: метод. рек. / В. Л. Костюк , В. В. Литвин, В. В. Мозоль, А. О. Шаповалова, Р. А. Сербин. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2023. 52 с. URL: <https://elar.naiu.kiev.ua/server/api/core/bitstreams/17c8bde0-82c8-4ce3-9c93-2598de556b08/content>

5. Положення про інформаційно-комунікаційну систему «Інформаційний портал Національної поліції України»: затв. наказом МВС України від 03.08.2017 №676. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1059-17#Text>

6. Адміністративна діяльність поліції в умовах воєнного стану / Безпалова О.І., Чишко К.О., Бахаєва А.С., Макаренко В.С. Харків, 2022. 105 с. URL: https://media-www.npu.gov.ua/npu-pre-prod/sites/1/Docs/Dialnist/Richni_zvity/zvit_NPU_2023.pdf

7. Звіт Національної поліції України про результати роботи у 2022 році. Офіц. Вебпортал Національної поліції України. URL: https://media-www.npu.gov.ua/npu-pre-prod/sites/1/%20НПУ%20за%202022%20рік_.pdf

8. Звіт Національної поліції України про результати роботи у 2023 році. Офіц. Вебпортал Національної поліції України. URL: https://media-www.npu.gov.ua/npu-pre-prod/sites/1/Docs/Dialnist/Richni_zvity/zvit_NPU_2023.pdf

ШВЕД Альона,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
за спеціальністю «Правоохоронна діяльність»,
курсант 206 н.гр. ННІ № 3, капрал поліції.

Науковий керівник:
ЛИТВИН Вікторія Вікторівна,
старший науковий співробітник наукової
лабораторії з проблем превентивної діяльності
та запобігання корупції ННІ №3,
к.ю.н., лейтенант поліції.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ПОРЯДКУ – ШЛЯХ ДО ПРОТИДІЇ ПРОТИПРАВНИМ ПОСЯГАННЯМ

У теперішній час в Україні забезпечення публічної безпеки та порядку є однією з основних функцій будь-якого поліцейського підрозділу. Саме ця правоохоронна роль відіграє ключове значення в сучасному суспільстві, де зростаючі виклики та загрози вимагають від правоохоронних органів частішої адаптації до нових умов та запровадження сучасних інновацій.

Національна поліція відповідає за забезпечення законності, захист прав та свобод громадян, а також, з моменту введення дії воєнного стану, за безпеку громадян. Для досягнення цих цілей важлива комплексна робота, яка включає в себе не лише пряме втручання у конкретні ситуації, але й попередню роботу з профілактики правопорушень, правопросвіти громадян та співпраці з громадськістю.

Забезпечення публічної безпеки і порядку, а також постійний захист життєвоважливих для суспільства та особи інтересів, прав і свобод людини є пріоритетним завданням діяльності сил безпеки, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб та громадськості, які здійснюють узгоджені заходи щодо реалізації і захисту національних інтересів від впливу загроз [3].

З 2015 року система Національної поліції зазнає реформування. Закон України «Про Національну поліцію» набув чинності на всій території України 2 липня 2015 року. Закон докорінно змінив структуру, принципи, повноваження та методи роботи правоохоронця. Відповідно до статті 2 Закону, завданнями поліції є:

1. забезпечення публічної безпеки і порядку;
2. охорона прав і свобод людини;
3. інтересів суспільства і держави;
4. протидія злочинності;
5. надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги [2].

Таким чином усі поліцейські повноваження повністю або частково спрямовані на забезпечення публічної безпеки, при якій громадяни не тільки захищені від протиправних посягань та інших видів небезпеки (наприклад, стихійних лих, надзвичайних ситуацій тощо), а й можуть реалізувати свої права на належному рівні. Одним із способів реалізації повноважень поліції у сфері публічної безпеки, як нам відомо є поліцейські заходи [2]. На законодавчому рівні поліцейський захід визначено як дію або низку дій превентивного чи примусового характеру, що обмежують певні права і свободи людини та які співробітники поліції застосовують відповідно до закону для забезпечення реалізації своїх повноважень.

За законодавством, поліцейські заходи поділяються на превентивні та примусові [2]. Перші спрямовані на попереджувальну, профілактичну діяльність поліції, тобто перевірку документів особи; опитування особи; поверхнева перевірка і огляд; зупинення транспортного засобу; вимога залишити місце й обмеження доступу до визначеної території; обмеження пересування особи, транспортного засобу або фактичного володіння річчю; проникнення до житла чи іншого володіння особи; перевірка дотримання вимог дозвільної системи органів внутрішніх справ; застосування технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису; перевірка дотримання обмежень, установлених стосовно осіб, які перебувають під адміністративним наглядом, та інших категорій осіб; поліцейське піклування та ін. Щодо заходів примусу, то до них належить застосування фізичної сили, спеціальних засобів, вогнепальної зброї [2].

Саме тому, для досягнення поставлених цілей та ефективної роботи правоохоронних органів важлива комплексна робота, що включає в себе не лише пряме втручання у конкретні ситуації, але й попередню роботу з попередження вчинення проворушень, їх профілактики, а також освідченості громадян щодо несення відповідальності за вчиненні протиправні дії та співпраці з громадськістю.

Ще однією з особливостей сучасного забезпечення громадської безпеки та порядку, є використання сучасних технологій та аналітики для прогнозування та виявлення потенційних загроз. Такі інновації дозволяють поліції бути більш швидшою та ефективнішою в реагуванні на злочинність та інші виклики безпеки. Також важливим елементом є співпраця поліції з іншими державними органами та

установами, а також з громадськими організаціями та громадськістю. Це сприяє створенню інтегрованої системи безпеки, де кожен учасник взаємодіє з іншими для досягнення загальної мети - забезпечення безпеки та порядку в суспільстві.

В підсумку можемо сказати, що забезпечення публічної безпеки та порядку є складним та багатограним процесом, який вимагає від працівників поліції не лише професіоналізму та компетентності, але й швидкості, дисциплінованості, інноваційності та готовності до постійного самовдосконалення.

Список використаних джерел

1. Конституція України від 28.06.1996. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/constitution>
2. Закон України про Національну поліцію від 02.07.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
3. Закон України про Національну безпеку від 21.06.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>

Наукове видання

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА
ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА У
ПОВОЄННІЙ УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ

Збірник матеріалів
підсумкової науково-теоретичної конференції
наукового товариства курсантів, слухачів та
студентів «THE SCIENCE» ННІ № 3
(Київ, 15 травня 2024 року)

Відповідальні упорядники: *Вікторія ЛИТВИН,*
Наталія ФЕДОРОВСЬКА
Комп'ютерна верстка – *Наталія ФЕДОРОВСЬКА*

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного
реєстру видавців, виготовників і розповсюджувачів видавничої
продукції Дк № 4155 від 13.09.2011 р.

Підписано до друку 24.05.2024. Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Обл.-вид. арк. 17,25. Ум. друк. арк. 16,04.
Тираж 20 прим.
